

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**NÁSILÍ PROTI POLICISTŮM V ČR: PŘÍČINY,
TRENDY A PREVENTIVNÍ OPATŘENÍ**

Autor práce: Pavel Mencner, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph. D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Pavel Mencner, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Násilí proti policistům v ČR: příčiny, trendy a preventivní opatření

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Violence Against Police Officers in the Czech Republic: Causes, Trends and Preventive Measures

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

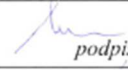

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů): doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): prosinec 2025

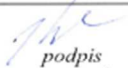

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem bakalářské práce je zhodnotit příčiny a trendy násilí proti policistům v České republice v letech 2022–2024 a navrhnout konkrétní preventivní opatření pro zvýšení jejich bezpečnosti při výkonu služby.

Vedlejším cílem bakalářské práce je formulovat doporučení pro Policii ČR a zřizovatele bezpečnostních složek k prevenci a snížení rizik násilí vůči policistům.

Student: Pavel Mencner, DiS.	7.12.2025 datum	 podpis
Vedoucí práce: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	11.1.2026 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	12.1.2026 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	14.1.2026 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	15.1.2026 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. JUDr. Romanu Svatošovi, Ph. D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

MENCNER, P. *Násilí proti policistům v ČR: příčiny, trendy a preventivní opatření: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských regionálních studií, 2026. 63 s. Vedoucí bakalářské práce: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

Klíčová slova: násilí proti policistům, Policie České republiky, právní ochrana, úřední osoba, prevence.

Bakalářská práce se zabývá problematikou násilí proti policistům. Téma je rozděleno na teoretickou a praktickou část, kde teoretická část poskytuje přehled o právní ochraně policistů, příčinách násilí proti nim a legislativním rámci, který se vztahuje na jejich ochranu. Dále práce pojednává o společenských, psychologických a ekonomických faktorech, které přispívají k útokům na policisty. Klíčovými prvky jsou také důsledky těchto útoků, a to jak pro samotné policisty, tak pro celkový vztah mezi policií a veřejností.

Praktická část práce je založena na kombinaci několika metod empirického šetření. Klíčovým prvkem je řízený rozhovor s expertem z policejní praxe, který poskytuje hloubkový pohled na aktuální trendy v agresivitě pachatelů a reálnou účinnost ochranných prvků. Dále je zde rozebrán konkrétní případ napadení policisty formou detailní kazuistiky, která obsahuje výklad a rozbor okolností incidentu se zaměřením na průběh vyšetřování a jeho následné vyřešení. Praktický oddíl doplňuje analýza statistických dat o kriminalitě v letech 2022–2024, která ilustruje dynamiku sledovaného jevu. Návrhy na prevenci zahrnují zlepšení výcviku, modernizaci vybavení, posílení psychologické podpory pro policisty a zlepšení komunikace mezi policií a veřejností.

Závěrem je kladen důraz na komplexní preventivní opatření a legislativní úpravy, které by pomohly snížit míru násilí proti úředním osobám a zlepšit bezpečnost a pracovní podmínky policistů.

ABSTRACT

MENCNER, P. Violence Against Police Officers in the Czech Republic: Causes, Trends and Preventive Measures: Bachelor Thesis. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2026. 63 pp. Supervisor: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

Key words: violence against police officers, Police of the Czech Republic, legal protection, public official, prevention.

This bachelor's thesis addresses the issue of violence against police officers. The topic is divided into theoretical and practical sections. The theoretical part provides a comprehensive overview of the legal protection of police officers, the causes of violence directed at them, and the legislative framework pertaining to their protection as public officials. Furthermore, the thesis discusses the social, psychological, and economic factors contributing to attacks on police officers, and examines the consequences of these incidents for both the officers themselves and the overall relationship between the police and the public.

The practical part of the thesis is based on a combination of several empirical research methods. A key element is a structured interview with an expert from police practice, which provides an in-depth insight into current trends in offender aggression and the real effectiveness of protective measures. Additionally, a specific case of a police officer being assaulted is analyzed through a detailed case study, containing an interpretation and analysis of the circumstances of the incident, with a focus on the investigative process and its subsequent resolution. The practical section is supplemented by an analysis of statistical crime data from 2022–2024, illustrating the dynamics of the phenomenon under study.

Proposals for prevention include improving tactical training, modernizing technical equipment, strengthening psychological support for officers, and improving communication between the police and the public. In conclusion, emphasis is placed on the need for comprehensive preventive measures and legislative adjustments that would help reduce the level of violence against public officials and improve the safety and working conditions of police officers.

OBSAH

OBSAH	7
ÚVOD	9
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	10
2 STRUKTURA A ORGANIZACE POLICIE ČR	12
2 ÚŘEDNÍ OSOBA	13
2.1. POJEM ÚŘEDNÍ OSOBA PODLE TRESTNÍHO ZÁKONÍKU	13
3.1.1 Úřední osobou podle § 127 TZ	13
3.1.2 Konkrétní výčet úředních osob	15
3.2 Kdy se jedná o úřední osobu	20
3 PRÁVNÍ RÁMEC A OCHRANA POLICISTŮ	22
4 PŘÍČINY NÁSILÍ PROTI POLICISTŮM	24
ZVYŠUJÍCÍ SE AGRESIVITA VE SPOLEČNOSTI	25
ODPOR VŮČI AUTORITĚ	25
PSYCHICKÉ PORUCHY A ZÁVISLOSTI	26
KRIMINALITA A ORGANIZOVANÝ ZLOČIN	26
NESPOKOJENOST S BEZPEČNOSTNÍMI SLOŽKAMI A JEJICH POSTUPY	26
VLIV MÉDIÍ A SOCIÁLNÍCH SÍTÍ	27
TECHNOLOGICKÝ POKROK A DOHLED	27
SOCIÁLNÍ A EKONOMICKÉ FAKTORY	27
KULTURNÍ A HISTORICKÉ FAKTORY	27
5 DŮSLEDKY NÁSILÍ PROTI POLICISTŮM	29
FYZICKÉ A PSYCHICKÉ NÁSLEDKY PRO POLICISTY	29
INSTITUCIONÁLNÍ DOPADY A MODERNIZACE OPATŘENÍ	30
PRÁVNÍ ASPEKTY A ZATÍŽENÍ JUSTIČNÍHO SYSTÉMU	30
NARUŠENÍ VZTAHU MEZI POLICIÍ A VEŘEJNOSTÍ	30
6 PREVENCE A TEORETICKÁ VÝCHODISKA OPATŘENÍ	32
KOMPLEXNÍ A POKROČILÝ VÝCVIK POLICISTŮ	32
ZLEPŠENÍ VYBAVENÍ A TECHNOLOGIÍ	32
POSÍLENÍ VZTAHŮ MEZI POLICIÍ A KOMUNITAMI (COMMUNITY POLICING)	33
PODPORA DUŠEVNÍHO ZDRAVÍ POLICISTŮ	33
ZLEPŠENÍ PRÁVNÍ OCHRANY A ZRYCHLENÍ SOUDNÍCH ŘÍZENÍ	33
SPECIÁLNÍ OPATŘENÍ PRO RIZIKOVÉ SKUPINY	34
MEDIÁLNÍ A VZDĚLÁVACÍ KAMPANĚ	34
LEGISLATIVNÍ ÚPRAVY	34
7 STRUKTUROVANÝ ROZHOVOR	36
7.1 ANALÝZA ROZHOVORU	42
8 KAZUISTIKA	44
PŘÍPAD – NAPADENÍ PŘI KONTROLE TOTOŽNOSTI	44
9 STATISTICKÉ VYHODNOCENÍ ÚTOKŮ NA PŘÍSLUŠNÍKY POLICIE ČR V LETECH 2022-2024	49
ZÁVĚR	57
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	59
SEZNAM ZKRATEK	61
SEZNAM TABULEK	62

SEZNAM GRAFŮ	62
SEZNAM PŘÍLOH	62

ÚVOD

Tato bakalářská práce se zaměřuje na problematiku násilí proti policistům v České republice, což představuje významnou výzvu pro bezpečnostní složky a společnost jako celek. Téma násilí vůči policistům je stále aktuálnější vzhledem k rostoucímu napětí ve společnosti a častějším střetům mezi policií a veřejností. Tato práce si klade za cíl podrobně analyzovat příčiny násilí proti úředním osobám, především policistům, a zhodnotit legislativní rámec, který se vztahuje k jejich ochraně. V návaznosti na to se práce zaměří na preventivní opatření, která by mohla vést ke snížení výskytu těchto násilných incidentů.

V první části práce bude zkoumán legislativní rámec ochrany policistů, jeho vývoj a současná právní úprava v České republice, přičemž zvláštní pozornost bude věnována ustanovením zákona číslo 40/2009 Sb., trestní zákoník ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“ nebo „TZ“). Dále budou analyzovány společenské, psychologické a kulturní faktory, které vedou k násilí proti policistům. Mezi tyto faktory patří rostoucí agrese ve společnosti, frustrace z ekonomických a sociálních problémů, odpor vůči autoritám a vliv médií, které často přispívají k polarizaci společnosti.

Cílem této práce je analyzovat problematiku násilí proti policistům v České republice, přičemž důraz bude kladen na zhodnocení statistických údajů z let 2022, 2023 a 2024, které poskytují přehled o vývoji a četnosti těchto incidentů. Na základě těchto dat budou identifikovány hlavní trendy a posouzena efektivita současného právního a institucionálního rámce ochrany policistů. V praktické části bude analyzován konkrétní případ napadení policisty, který ilustruje různé formy násilí a způsoby řešení těchto situací. Současně bude práce směřovat k navržení opatření, která by mohla zlepšit bezpečnost a ochranu policistů při výkonu jejich služby, včetně zlepšení výcviku, modernizace vybavení a technologií a posílení psychologické podpory. Tato část je doplněna o strukturovaný rozhovor s policistou, který se ve své profesní praxi specializuje právě na problematiku útoků proti příslušníkům policie. Tento rozhovor přináší hlubší vhled do dynamiky útoků a subjektivního vnímání bezpečnosti přímo z terénu. Práce tak poskytne přehled o příčinách a důsledcích násilí proti policistům a nabídne konkrétní návrhy na zlepšení současné situace.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce je zhodnotit příčiny a trendy násilí proti policistům v České republice v letech 2022 až 2024 a navrhnout konkrétní preventivní opatření pro zvýšení jejich bezpečnosti při výkonu služby.

Vedlejším cílem bakalářské práce je formulovat doporučení pro Policii ČR a zřizovatele bezpečnostních složek k prevenci a snížení rizik násilí vůči policistům.

Práce se zaměřuje na identifikaci a zhodnocení klíčových příčin, které vedou k agresivním útokům na policisty v roli úředních osob. Součástí stanoveného cíle je rovněž analýza aktuálního legislativního rámce a efektivity ochrany, kterou stát těmto osobám poskytuje.

V rámci praktické roviny si práce klade za cíl zmapovat trendy v četnosti a intenzitě útoků na základě statistických údajů z let 2022 až 2024. Na základě syntézy teoretických poznatků, statistických dat a poznatků z praxe je ambicí práce navrhnout konkrétní preventivní opatření – od legislativních změn přes modernizaci vybavení až po posílení psychologické podpory – která by vedla k minimalizaci rizik spojených s výkonem policejní služby a ke zlepšení bezpečnosti policistů.

Pro dosažení stanovených cílů a objektivní posouzení zkoumaného problému byla zvolena kombinace teoretických a empirických výzkumných metod. Celý proces zpracování je rozdělen do několika fází:

Prvním krokem je metoda literární rešerše a analýza právních norem. Pozornost je věnována především TZ, se zaměřením na definici úřední osoby podle § 127 TZ a trestný čin násilí proti úřední osobě podle § 325 TZ. Dále jsou studovány odborné prameny z oblasti kriminologie, psychologie a bezpečnosti, které osvětlují sociální a psychologické aspekty agrese.

V rámci praktické části je využita metoda sekundární analýzy dat. Zdrojem jsou oficiální statistické přehledy kriminality zveřejňované Policejním prezidiem ČR za období let 2022–2024. Tato data jsou podrobena komparaci za účelem identifikace vývojových trendů v oblasti útoků na úřední osoby.

K získání hlubšího vhledu do problematiky je využita kazuistika, tedy detailní rozbor konkrétního případu napadení policisty, který slouží k ilustraci dynamiky útoku, reakce zasahujících složek a následných dopadů na oběť. Dále je využita metoda dotazování, technika sběru dat pomocí řízeného rozhovoru s expertem – policistou, který se specializuje na problematiku útoků proti příslušníkům policie. Tento rozhovor umožňuje získat subjektivní vnímání bezpečnosti přímo z terénu a validovat navržená preventivní opatření.

2 STRUKTURA A ORGANIZACE POLICIE ČR

Policie České republiky je koncipována jako komplexní hierarchický celek, který zahrnuje několik úrovní řízení a specializovaných útvarů. Tato vnitřní diferenciací umožňuje efektivní plnění úkolů v oblasti zajišťování bezpečnosti, veřejného pořádku a ochrany občanů na celém území státu. Organizační struktura reflektuje potřeby centrálního strategického řízení i nezbytnost operativního výkonu služby v konkrétních regionech. Koptík doplňuje, že efektivita takto rozsáhlého sboru je přímo závislá na jasném vymezení kompetencí mezi centrálními útvary a územními celky, což předchází duplicitám v rozhodovacím procesu.¹

Nejvyšším stupněm v hierarchii sboru je Policejní prezidium České republiky, které plní roli ústředního řídicího orgánu pod vedením policejního prezidenta. Prezidium zajišťuje strategické směřování, stanovování priorit pro výkon policejní činnosti, koordinaci spolupráce mezi krajskými ředitelstvími a implementaci bezpečnostních opatření na celostátní úrovni. Mezi další klíčové kompetence patří mezinárodní spolupráce v rámci organizací Interpol a Europol a součinnost s ostatními složkami Integrovaného záchranného systému. Podle Koptíka je unifikace postupů prostřednictvím prezidia klíčová pro právní jistotu policistů při střetech s agresivními pachateli.²

Územní organizace je dále členěna na krajská ředitelství, územní odbory a obvodní oddělení, která představují základní jednotky operující přímo v terénu. Obvodní oddělení zajišťují každodenní výkon služby, jako jsou hlídky, dopravní kontroly, prevence a řešení běžné trestné činnosti. Koptík zdůrazňuje, že decentralizace na úroveň obvodních oddělení umožňuje lépe identifikovat specifické lokální příčiny násilné kriminality a pružněji na ně reagovat. Policie tak kombinuje preventivní činnost směřující k osvětě a předcházení zločinu s represivními kroky zahrnujícími vyšetřování a zadržení pachatelů.³

¹ KOPTÍK, J. *Bezpečnostní management a veřejná správa*. Praha: Wolters Kluwer, 2022, s. 84.

² tamtéž. s. 87.

³ BOHMAN, J. *Organizace a řízení policie v České republice*. Praha: Portál, 2020, s. 48–52.

2 ÚŘEDNÍ OSOBA

Většina lidí si při zmínce o úřední osobě nejspíše představí úředníka na nějakém úřadě, který sedí za stolem nebo u přepážky a zahrnuje nás spoustou formulářů a požadavků, což nám často z našeho pohledu komplikuje život. Pod vlivem každodenního působení masmédií, ať už jde o tištěné noviny, rozhlas, televizi nebo dnes nejrozšířenější zdroj informací – internet, nás také může napadnout, že úřední osobou je policista nebo politik na obecní, krajské či celostátní úrovni, který například čelil útoku, přijal úplatek nebo zneužil svou moc.

Z logického pohledu lze říci, že úřední osoba je ta, které byla svěřena část veřejné moci, a která ji vykonává na základě splnění zákonem stanovených podmínek pro konkrétní úřední roli, včetně jí přidělených zákonných pravomocí. Taková definice by ale bez bližšího upřesnění byla příliš obecná. Proto je v současném trestním zákoníku, konkrétně v zákoně č. 40/2009 Sb., uveden konkrétní výčet úředních osob.⁴

2.1. Pojem úřední osoba podle trestního zákoníku

Trestní zákoník, který nabyt účinnosti 1. ledna 2010, zavedl termín "úřední osoba," který nahradil dřívější označení "veřejný činitel". Pojem veřejný činitel již neodpovídal potřebám aktuální právní úpravy, a proto byl nahrazen tímto novým označením. Současná definice úřední osoby je zakotvena v § 127 TZ.

3.1.1 Úřední osobou podle § 127 TZ

(1) Úřední osobou je:

a) soudce,

b) státní zástupce,

c) prezident České republiky, poslanec nebo senátor Parlamentu České republiky, člen vlády České republiky nebo jiná osoba zastávající funkci v jiném orgánu veřejné moci,

⁴ Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, § 127.

d) člen zastupitelstva nebo odpovědný úředník územní samosprávy, orgánu státní správy nebo jiného orgánu veřejné moci,

e) příslušník ozbrojených sil nebo bezpečnostního sboru nebo strážník obecní policie,

f) soudní exekutor při výkonu exekuční činnosti a při činnostech vykonávaných z pověření soudu nebo státního zástupce,

g) notář při provádění úkonů v řízení o dědictví jako soudní komisař,

h) finanční arbitr a jeho zástupce,

i) fyzická osoba, která byla ustanovena lesní stráží, stráží přírody, mysliveckou stráží nebo rybářskou stráží,

pokud plní úkoly státu nebo společnosti a používá při tom svěřené pravomoci pro plnění těchto úkolů.

(2) K trestní odpovědnosti a ochraně úřední osoby se podle jednotlivých ustanovení trestního zákona vyžaduje, aby trestný čin byl spáchán v souvislosti s její pravomocí a odpovědností.

(3) Úřední osoba z cizího státu nebo mezinárodní organizace se za podmínek uvedených v odstavcích 1 a 2 považuje za úřední osobu podle českého trestního zákoníku, pokud to stanoví mezinárodní smlouva nebo pokud na území České republiky působí se souhlasem jejích orgánů. Tento souhlas není nutný v případě, že jde o úřední osobu mezinárodního trestního soudu, tribunálu nebo obdobného orgánu, který splňuje některou z podmínek uvedených v § 145 odst. 1 písm. a) zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních ve znění pozdějších předpisů.⁵

Podrobnosti o jednotlivých úředních osobách podle § 127 odst. 1 TZ, stejně jako o trestní odpovědnosti a ochraně úředních osob podle § 127 odst. 2 TZ, budou rozebrány v dalších kapitolách. Třetí odstavec se logicky věnuje popisu úředních osob cizích států nebo mezinárodních organizací. Pokud jsou splněny podmínky prvního a druhého odstavce, bude úřední osoba posuzována podle relevantních mezinárodních dohod.

⁵ Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, § 127.

Trestní zákoník obsahuje v § 344 další seznam úředních osob, kromě těch uvedených v § 127. Vzhledem k tomu, že se tento výčet vztahuje k trestným činům podplácení podle § 331 až § 333 TZ, nebude zde podrobně rozebírán, protože to není relevantní pro téma této bakalářské práce.

3.1.2 Konkrétní výčet úředních osob

a) Soudce

Soudce je představitelem soudní moci, která je upravena v Ústavě České republiky č. 1/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Ústava ČR“) v článcích 81 až 96. Například je zde uvedeno, že soudce je jmenován prezidentem republiky a začíná vykonávat svou funkci složením slibu. Je jmenován na dobu neurčitou a je nezávislý. Mezi soudy patří Ústavní soud, Nejvyšší soud, Nejvyšší správní soud, vrchní, krajské a okresní soudy. Všichni soudci těchto soudů jsou považováni za úřední osoby.

Podmínky pro výkon funkce soudce jsou stanoveny v zákoně číslo 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů, a o změně některých dalších zákonů ve znění pozdějších předpisů. Mezi tyto podmínky patří například věk alespoň 30 let, svéprávnost, bezúhonnost, magisterské vysokoškolské vzdělání v právu a státní občanství České republiky.

b) Státní zástupce

Státní zástupce je představitelem výkonné moci. Podle článku 80 Ústavy ČR vykonává státní zastupitelství roli veřejné žaloby. Podmínky pro výkon funkce státního zástupce jsou stanoveny v zákoně číslo 283/1993 Sb., o státním zastupitelství ve znění pozdějších předpisů. Mezi tyto podmínky patří například věk minimálně 25 let, svéprávnost, bezúhonnost a magisterské vysokoškolské vzdělání v oboru práva. Státní zástupce je jmenován ministrem spravedlnosti na dobu neurčitou na návrh nejvyššího státního zástupce. Tento zákon také popisuje strukturu státních zastupitelství, která zahrnuje Nejvyšší státní zastupitelství, Vrchní státní zastupitelství, krajská a okresní státní zastupitelství. Stejně jako u soudců jsou všichni státní zástupci považováni za úřední osoby.

c) Prezident České republiky, poslanec nebo senátor Parlamentu České republiky, člen vlády České republiky nebo jiná osoba zastávající funkci v jiném orgánu veřejné moci

Prezident České republiky je představitelem výkonné moci, jehož pravomoci a podmínky výkonu funkce jsou stanoveny v článcích 54 až 66 Ústavy ČR. Je hlavou státu, volen v přímých volbách, může vykonávat funkci maximálně dvě volební období po sobě, přičemž každé volební období trvá 5 let. Podmínkou pro výkon této funkce je věk minimálně 40 let. Úřadu se ujímá po složení slibu.

Poslanci a senátoři Parlamentu České republiky jsou zástupci zákonodárné moci, přičemž parlament schvaluje a vydává zákony. Jejich postavení je upraveno v článcích 15 až 53 Ústavy ČR. Parlament se skládá ze dvou komor: Poslanecké sněmovny a Senátu. Poslanecká sněmovna má 200 poslanců a volební období je 4 roky; minimální věk poslance je 21 let. Senát má 81 členů, volební období trvá 6 let, přičemž každé dva roky se volí 1/3 senátorů. Minimální věk senátora je 40 let.

Členové vlády České republiky patří k výkonné moci a vláda je upravena v článcích 67 až 80 Ústavy ČR. Vláda se skládá z předsedy vlády, místopředsedů a ministrů.

Jinými osobami, které zastávají funkci v jiném orgánu veřejné moci, jsou vedoucí funkcionáři a další funkcionáři těchto orgánů.

Při vymezení postavení policisty je nezbytné vycházet z judikatury Ústavního soudu, konkrétně z nálezu sp. zn. I. ÚS 138/98.⁶ V tomto rozhodnutí je veřejná moc definována jako moc, která autoritativně rozhoduje o právech a povinnostech subjektů, jež se nacházejí v nerovném postavení vůči státnímu orgánu. Z uvedeného vyplývá, že policista jako představitel veřejné moci musí striktně dodržovat zákonné meze, neboť jeho rozhodování nezávisí na vůli dotčené osoby.

Rozlišení mezi úředními osobami podle § 127 odst. 1 písm. c) TZ, které jsou jiné osoby vykonávající funkci v orgánu veřejné moci, a odpovědnými úředníky orgánů veřejné moci podle § 127 odst. 1 písm. d) TZ, spočívá v tom, že „osoby vykonávající určitou funkci v orgánu veřejné moci mají vždy určitou samostatnou pravomoc, zatímco

⁶ ČESKO. ÚSTAVNÍ SOUD. Nález ze dne 7. července 1999, sp. zn. I. ÚS 138/98.

v druhém případě jde o úředníky vybavené další rozhodovací pravomocí, ať už přímou, nebo zprostředkovanou.“

d) člen zastupitelstva nebo odpovědný úředník územní samosprávy, orgánu státní správy nebo jiného orgánu veřejné moci

Členem zastupitelstva je buď člen obecního zastupitelstva, nebo krajského zastupitelstva. Obecní zastupitelstvo je upraveno v zákoně číslo 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů, zatímco krajské zastupitelstvo je upraveno v zákoně číslo 129/2000 Sb., o krajích ve znění pozdějších předpisů.

Odpovědný úředník územní samosprávy, orgánu státní správy nebo jiného orgánu veřejné moci je úředník, který působí v rámci příslušného orgánu veřejné moci a vykonává svěřenou pravomoc samostatně nebo v rámci pravomocí nadřízeného funkcionáře tohoto orgánu. Příkladem jsou jednotlivá ministerstva, úřady státní správy a orgány samosprávy.

e) příslušník ozbrojených sil nebo bezpečnostního sboru nebo strážník obecní policie

Příslušníky ozbrojených sil České republiky jsou podle zákona číslo 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky ve znění pozdějších předpisů, armáda, Vojenská kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž. Za příslušníka ozbrojených sil se považuje pouze voják v činné službě. Hlavním úkolem ozbrojených sil je chránit Českou republiku před vnějším ohrožením.

Příslušníky bezpečnostních sborů jsou podle zákona číslo 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů, Policie ČR, Hasičský záchranný sbor České republiky, Celní správa České republiky, Vězeňská služba České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služba a Úřad pro zahraniční styky a informace. Tento zákon upravuje služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů. Právní úprava jednotlivých bezpečnostních sborů je dále specifikována v následujících zákonech: zákon číslo 237/2008 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů; zákon číslo 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 242/2016 Sb., Celní zákon ve znění

pozdějších předpisů; zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů a o změně souvisejících zákonů ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě ve znění pozdějších předpisů; a zákon č. 153/1994 Sb., o Zpravodajských službách České republiky ve znění pozdějších předpisů.

Strážník obecní policie je zaměstnancem obce a jeho právní úprava je uvedena v zákoně č. 553/1991 Sb., o obecní policii ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon stanovuje, že strážníkem může být pouze občan České republiky, který je bezúhonný, spolehlivý, starší 18 let, zdravotně způsobilý, má střední vzdělání s maturitou a platné osvědčení. Hlavním úkolem strážníka obecní policie je zajišťování místních záležitostí veřejného pořádku. Oprávnění strážníků jsou upravena v zákoně o obecní policii a vycházejí také z dalších zákonů, například zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich ve znění pozdějších předpisů.

f) soudní exekutor při výkonu exekuční činnosti a při činnostech vykonávaných z pověření soudu nebo státního zástupce.

Práva a povinnosti soudního exekutora jsou upraveny v zákoně č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti a o změně dalších zákonů ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon specifikuje nejen podmínky, které musí soudní exekutor splnit, jako například tříletou praxi v oboru, složení exekutorské zkoušky a svéprávnost, ale také vymezuje situace, kdy je exekutor považován za úřední osobu, protože ne vždy vystupuje jako úřední osoba při své činnosti. Tato činnost se označuje jako exekuční činnost.

Státní kontrolu nad exekutory a jejich exekuční činností vykonává Ministerstvo spravedlnosti. V otázce, zda zaměstnanci exekutora, zejména exekutorský vykonavatel, vykonávají úkoly jako úřední osoby, vyjasnilo stanovisko Nejvyššího soudu sp. zn./č. j.: Tpjn 304/2014,⁷ které uvádí, že vykonavatel soudního exekutora, pokud na základě písemného pověření soudního exekutora vykonává úkony, které by jinak prováděl soudní vykonavatel podle občanského soudního řádu, může být za určitých zákonných podmínek

⁷ ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Stanovisko ze dne 11. března 2014, sp. zn. Tpjn 304/2014. Dostupné z WWW: <https://sbirka.nsouid.cz/sbirka/7086/> [cit. 2026-01-20].

považován za úřední osobu ve smyslu § 127 odst. 1 písm. d) TZ ve znění pozdějších předpisů.

g) notář při provádění úkonů v řízení o dědictví jako soudní komisař

Právní úprava notářské činnosti je stanovena v zákoně č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti. Hlavní podmínky pro výkon funkce notáře jsou podobné jako u soudních exekutorů, avšak vyžadují minimálně pět let praxe jako notář a složení notářské zkoušky.

Podle zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních ve znění pozdějších předpisů, konkrétně v § 100, notář, který je soudem pověřen jako soudní komisař v řízení o pozůstalosti, provádí úkony, které by jinak vykonával soud prvního stupně.

Trestněprávní ochrana notáře jako úřední osoby se vztahuje pouze na činnosti vykonávané v rámci řízení o dědictví jako soudní komisař.

h) finanční arbitr a jeho zástupce – Právní úprava je stanovena v zákoně č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi ve znění pozdějších předpisů. Finančního arbitra a jeho zástupce jmenuje vláda na návrh ministra financí, přičemž jejich funkční období trvá 5 let. Oba musí splnit požadavky potřebné k vykonávání této funkce. Činnosti finančního arbitra jsou specifikovány v § 1 uvedeného zákona.

i) fyzická osoba, která byla ustanovena lesní stráží, stráží přírody, mysliveckou stráží nebo rybářskou stráží.

Jedná se o fyzické osoby, kterým byly zákony přiděleny pravomoci podle specifických právních předpisů upravujících jejich činnost. Tyto předpisy zahrnují zákon č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské strážní, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů; a zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů ve znění pozdějších předpisů.

3.2 Kdy se jedná o úřední osobu

Aby se jednalo o úřední osobu, které se poskytuje trestněprávní ochrana musí splnit několik zákonných podmínek:

- Jde o zvláštní odpovědnou fyzickou osobu (zvolenou, jmenovanou, pověřenou, ustanovenou).
- Musí plnit úkoly státu nebo společnosti.
- Používá při tom pravomoc, která jí byla svěřena v rámci odpovědnosti za plnění úkolů státu nebo společnosti.
- Trestný čin musí být spáchán v souvislosti s touto pravomocí a odpovědností.

Taková osoba je vyjmenována v trestním zákoníku, vykonává úkoly s celospolečenským významem a její činnost zahrnuje rozhodovací pravomoci.

Využívá svěřené pravomoci v rámci své odpovědnosti za úkoly státu nebo společnosti, přičemž se jedná o výkon veřejné moci podle zákonných oprávnění. Definice veřejné moci byla podrobněji uvedena v rozhodnutí ÚS 138/98-n.⁸

Trestněprávní ochrana je poskytována pouze v případě, že trestný čin je spáchán v souvislosti s vykonávanou pravomocí a odpovědností úřední osoby.

Shrnutí

Pokud se podíváme na vývoj pojmu „úřední osoba“ od vzniku Československa až do současnosti, je patrné, že pro řádné fungování státu je nezbytné chránit osoby, které vykonávají veřejnou moc, v souvislosti s jejich svěřenými pravomocemi. S tímto zvýšeným stupněm ochrany však souvisí i zvýšená trestní odpovědnost v případě zneužití moci. Pokud vynecháme některé osoby, kterým ochranu poskytoval totalitní režim, základní okruh osob, které byly chráněny jako vrchnostenské osoby, veřejní činitelé a dnes úřední osoby, zůstal podobný; změnily se pouze názvy v různých obdobích. Další osoby byly přidány nebo odebrány v závislosti na potřebách dané doby. Současná právní úprava úředních osob odpovídá aktuálním požadavkům, ale s postupem času bude

⁸ ČESKO. ÚSTAVNÍ SOUD. Nález ze dne 7. července 1999, sp. zn. I. ÚS 138/98.

pravděpodobně potřebné ji upravit, protože okruh úředních osob se může rozšířit novými směry a judikatura v případě sporů o tom, zda je konkrétní osoba úřední osobou, nemusí být dostatečná.⁹

⁹ KUCHTA, J., FRYŠTÁK, M., PROVAZNÍK, J., & ČEP, D. *Postavení úřední osoby v trestním právu*. Wolters Kluwer, 2017. s. 30-32.

3 PRÁVNÍ RÁMEC A OCHRANA POLICISTŮ

Trestněprávní ochrana příslušníků Policie ČR je primárně zakotvena v ustanovení § 325 TZ, který definuje skutkovou podstatu trestného činu násilí proti úřední osobě. Tento delikt je v rámci systematiky trestního práva řazen mezi trestné činy proti výkonu pravomoci orgánu veřejné moci a úřední osoby, neboť jeho objektem je zájem státu na řádném, nerušeném a bezpečném výkonu veřejné moci a správy.

Dle odborného výkladu Šámala se ochrana podle § 325 TZ vztahuje na úřední osobu pouze tehdy, vykonává-li svou pravomoc v mezích zákona. Násilím se přitom rozumí i takové působení fyzické síly, které sice nezpůsobí zranění, ale je vedeno jasným úmyslem působit na výkon pravomoci policisty, například formou cloumání, sražení na zem nebo bránění v poutech.¹⁰

Z hlediska objektivní stránky tohoto trestného činu je klíčovým znakem užití násilí v úmyslu působit na výkon pravomoci úřední osoby. Násilím je v tomto kontextu chápáno jako užití fyzické síly k překonání nebo zamezení kladeného odporu, přičemž nemusí dojít k trvalému poškození zdraví; postačuje i takové působení, které omezuje úřední osobu v její pohybové integritě nebo jí způsobuje bolest. Jelínek uvádí, že násilné jednání může mít formu aktivního útoku (např. úder, kop, sražení na zem) nebo formu zamezení úředního úkonu, například blokováním vstupu či fyzickým bráněním v zajištění podezřelé osoby.¹¹

Specifickým rysem objektivní stránky je rovněž skutečnost, že k násilím může dojít nejen pro samotný výkon pravomoci, ale i v souvislosti s ním. To v praxi znamená, že pachatel může být trestně odpovědný i za útok na policistu v době jeho volna, pokud je motivem útoku policistova předchozí služební činnost nebo jeho úřední postavení. Kuchta doplňuje, že smyslem této úpravy je eliminovat vytváření tlaku, strachu či nátlaku na osoby vykonávající veřejnou moc, a to i mimo rámec jejich bezprostřední pracovní doby.¹²

K ucelenému výkladu je nezbytné doplnit pohled Šámala, který zdůrazňuje, že ochrana se poskytuje úřední osobě pouze tehdy, je-li násilím použito v souvislosti s její pravomocí a odpovědností. Pokud by útok směřoval proti policistovi z čistě soukromých

¹⁰ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012. s. 3132-3133.

¹¹ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné: Zvláštní část*. Praha: Leges, 2021. s. 412-415.

¹² KUČHTA, J. a kol. *Postavení úřední osoby v trestním právu*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 89.

důvodů (např. sousedské spory), které nemají žádnou vazbu na jeho služební činnost, nelze toto jednání kvalifikovat jako násilí proti úřední osobě, ale jako běžný trestný čin proti zdraví či občanskému soužití.¹³

Z hlediska trestní represe zákon stanoví odstupňované sankce v závislosti na závažnosti jednání a způsobeném následku. V základní skutkové podstatě podle § 325 odst. 1 TZ hrozí pachateli, který užije násilí v úmyslu působit na výkon pravomoci úřední osoby nebo pro výkon její pravomoci, trest odnětí svobody až na čtyři léta. Přísnější postih v sazbě šest měsíců až šest let je aplikován v případech vymezených v odstavci 2, zejména pokud je čin spáchán se zbraní, spáchá-li jej osoba jako člen organizované skupiny, nebo způsobí-li jí újmu na zdraví či větší škodu. Odnětím svobody na tři léta až dvanáct let bude pachatel potrestán podle odstavce 3, způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví nebo škodu velkého rozsahu. Nejprísnější sankce v rozmezí osm až šestnáct let odnětí svobody je stanovena v odstavci 4 pro případy, kdy pachatel násilným činem proti úřední osobě způsobí smrt. Podle odstavce 5 je u tohoto trestného činu trestná rovněž jeho příprava.¹⁴

¹³ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012. s. 3125–3130.

¹⁴ Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, § 325

4 PŘÍČINY NÁSILÍ PROTI POLICISTŮM

Při analýze současného stavu bezpečnosti lze pozorovat negativní trend rostoucí agresivity vůči příslušníkům bezpečnostních sborů. Přestože celková registrovaná kriminalita vykazuje výkyvy, útoky na policisty mají v posledních letech vzestupnou tendenci, což potvrzují i statistické výstupy Policie ČR za období 2022–2024, kdy byl zaznamenán nárůst evidovaných útoků na úřední osoby.¹⁵ Tento vývoj je částečně ovlivněn i rozvojem moderních technologií, jako jsou městské dohlížecí systémy a osobní kamery (body-cams), které umožňují tyto činy efektivněji prokazovat. Digitální dokumentace zásahu výrazně usnadňuje práci orgánům činným v trestním řízení (OČTŘ), zejména v situacích, kdy k napadení dojde bez přítomnosti nezávislých svědků nebo bez viditelných vnějších zranění.

Z dostupných statistických dat a kriminologických analýz vyplývá, že policisté a strážníci obecních policí představují nejpočetnější skupinu obětí násilí proti úředním osobám.¹⁶ Tato skutečnost je dána charakterem jejich služby, v níž jako prvosledové hlídky vstupují do emočně vypjatých a konfliktních situací. Gřivna v této souvislosti upozorňuje, že policisté jsou vystaveni nejvyšší míře rizika viktimizace v rámci trestných činů proti veřejnému pořádku, přičemž rostoucí intenzita těchto útoků odráží širší společenské změny a erozi respektu k autoritám.¹⁷ Lidé v krizových situacích častěji ztrácejí zábrany v chování k uniformovaným složkám, což potvrzují měnící se trendy v agresivitě pachatelů.¹⁸

Příčiny násilí proti policistům jsou komplexní a zahrnují sociální, psychologické a kulturní aspekty. Jak uvádí Hartl, tyto faktory se často kombinují a vytvářejí specifické prostředí náchylné k násilné eskalaci.¹⁹ Zde je podrobnější rozbor jednotlivých příčin.

¹⁵ Srov. POLICIE ČR. Statistické přehledy kriminality za rok 2022 až 2024 Dostupné z WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx>, <https://policie.gov.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2023.aspx>, <https://policie.gov.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2024.aspx> [cit. 2026-01-20]

¹⁶ tamtéž.

¹⁷ GRIVNA, T., J. ZOUBKOVÁ a kol. *Kriminologie*. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 124–125.

¹⁸ tamtéž, s. 128.

¹⁹ HARTL, P. *Psychologie násilí a agrese: Příčiny, prevence a důsledky pro oběti i pachatele*. Praha: Portál, 2018, s. 46.

Zvyšující se agresivita ve společnosti

V posledních letech roste ve společnosti úroveň stresu a frustrace způsobená různými faktory, jako jsou ekonomické problémy, nezaměstnanost, politické konflikty či pandemické restriktce. Lidé se stávají méně tolerantními k autoritám, což se projevuje zvýšenou agresivitou vůči těm, kdo tyto autority zastupují, zejména policii. Tento trend může být umocněn pocitem sociálního odloučení nebo nespokojenosti s osobními životními podmínkami.²⁰

Válková poukazuje na to, že společenská nebezpečnost útoků na úřední osoby je umocněna faktem, že tyto činy narušují samotnou podstatu právního státu a vyvolávají u veřejnosti pocit snížené vymahatelnosti práva. Agrese v těchto případech často pramení z hluboké frustrace a pocitu nespravedlnosti, kdy je policista vnímán jako snadno dostupný cíl pro ventilaci nespokojenosti se systémem jako celkem.²¹

Odpor vůči autoritě

Policisté jsou často vnímáni jako symbol státní moci a pravidel, což může u některých jedinců vyvolat odpor. Tato negativní reakce může být způsobena individuálními zkušenostmi, jako jsou problémy s policií nebo pocit nespravedlnosti při zásazích. V některých případech lidé vnímají policii jako reprezentanty režimu, který považují za represivní nebo nespravedlivý. Toto napětí mezi občany a státními institucemi, včetně policie, může vést k násilným činům.²²

Při zkoumání motivace útoků na úřední osoby je nutné brát v potaz kriminologickou teorii sociální kontroly. Jak uvádí Tomášek, násilí proti představitelům moci často pramení z oslabení vazeb jedince ke společnosti a k jejím normám. Policista v těchto situacích nevystupuje jako konkrétní osoba, ale jako symbol vnějšího nátlaku, proti kterému se pachatel vymezuje. Tato forma agrese je tedy často vyjádřením širšího sociálního konfliktu a neuznání legitimacy státní moci jako celku.²³

²⁰ tamtéž. s. 60.

²¹ VÁLKOVÁ, H., KUČHTA J. a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 182.

²² HARTL, P. *Psychologie násilí a agrese: Příčiny, prevence a důsledky pro oběti i pachatele*. Praha: Portál, 2018. s. 60.

²³ TOMÁŠEK, J. *Úvod do kriminologie: Teorie a metodologie*. Praha: Grada, 2010. s. 103.

Psychické poruchy a závislosti

Lidé trpící duševními nemocemi, zejména těmi, kteří nejsou léčeni nebo mají neléčené psychotické stavy, mohou jednat impulzivně a násilně. Podobně osoby pod vlivem alkoholu nebo drog mají sníženou schopnost kontroly svých impulzů, což může vést k násilným výbuchům, zejména v konfrontacích s policií. Pod vlivem těchto látek či zdravotních stavů často dochází k náhlým a nepředvídatelným útokům.²⁴

Kriminalita a organizovaný zločin

V prostředí organizovaného zločinu nebo při páchání závažné kriminality mohou být násilné útoky proti policii chápány jako strategická reakce na to, že policie zasahuje do nelegálních aktivit. Pachatelé, kteří nechtějí být zadrženi nebo odhaleni, mohou být motivováni k použití násilí jako obranného mechanismu. V některých případech jde o promyšlené útoky s cílem zabránit zatčení nebo prozrazení trestné činnosti.²⁵

Z kriminologického hlediska lze agresi proti policistům vnímat jako projev specifické subkultury násilí, kde je odpor k orgánům vynucujícím právo pokládán za normativní prvek chování. Gřivna v této souvislosti uvádí, že u recidivistů a osob s kriminální minulostí se často setkáváme s tzv. instrumentální agresi, kdy je útok na policistu prostředkem k dosažení jiného cíle, nejčastěji k úniku z místa činu nebo zmaření probíhajícího úkonu.²⁶

Nespokojenost s bezpečnostními složkami a jejich postupy

Někteří občané mohou být dlouhodobě nespokojeni s policejními zásahy, které považují za neoprávněné, přehnané či nespravedlivé. Například opakované kontroly, tvrdé zákroky při demonstracích, nebo pocit diskriminace mohou vést k odporu vůči policii a následným násilným činům. Může jít také o reakci na konkrétní incidenty, které jsou vnímány jako nespravedlivé nebo nesprávně zvládnuté, což může způsobit negativní vnímání celé policejní složky.²⁷

²⁴ HARTL, P. *Psychologie násilí a agrese: Příčiny, prevence a důsledky pro oběti i pachatele*. Praha: Portál, 2018. s. 60.

²⁵ HARTL, P. *Psychologie násilí a agrese: Příčiny, prevence a důsledky pro oběti i pachatele*. Praha: Portál, 2018. s. 59.

²⁶ GRÍVNA, T., ZOUBKOVÁ, J. a kol. *Kriminologie*. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 124-125.

²⁷ HARTL, P. *Psychologie násilí a agrese: Příčiny, prevence a důsledky pro oběti i pachatele*. Praha: Portál, 2018. s. 60.

Vliv médií a sociálních sítí

Zveřejňování případů policejního násilí či nepřiměřených zásahů, často prostřednictvím videí na sociálních sítích, může vyvolat vlnu odporu vůči policii. Tento mediální obraz může vést k polarizaci společnosti a zvýšit riziko násilí vůči policistům. Negativní zobrazení policistů v médiích může podporovat agresivitu vůči nim, zejména v konfliktních situacích.²⁸

Technologický pokrok a dohled

Rostoucí používání moderních technologií, jako jsou osobní kamery nebo městské kamerové systémy, činí policejní zásahy transparentnějšími. Na jedné straně to přispívá k ochraně policistů před neopodstatněnými obviněními, na druhé straně však může u některých lidí vyvolat odpor, protože cítí, že jsou více sledováni a jejich jednání lépe dokumentováno. To může vést k násilnějším reakcím v okamžiku, kdy si pachatelé uvědomí, že jsou natáčeni a že jejich jednání bude důkazně zachyceno.²⁹

Sociální a ekonomické faktory

Oblasti s vyšší mírou sociálního vyloučení, nezaměstnanosti a kriminality často vykazují větší náchylnost k násilí proti úředním osobám. Lidé žijící v chudobě nebo na okraji společnosti mohou pociťovat frustraci, beznaděj a ztrátu důvěry ve státní instituce, což může přispět k tomu, že své rozhořčení obrátí proti policistům, kteří často představují viditelnou autoritu v jejich komunitě.³⁰

Kulturní a historické faktory

V některých komunitách nebo kulturních prostředích může existovat hluboce zakořeněná nedůvěra vůči bezpečnostním složkám, což může vést k častějším střetům s policií. Historické zkušenosti s represivními režimy nebo politickými konflikty mohou

²⁸ ŠTERN, M. *Psychologické důsledky násilí na policisty*. Praha: Leges, 2017. s. 45.

²⁹ HARTL, P. *Psychologie násilí a agrese: Příčiny, prevence a důsledky pro oběti i pachatele*. Praha: Portál, 2018. s. 60.

³⁰ KUČHTA, J., VÁLKOVÁ, H. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012. s. 145-147.

posilovat odpor vůči státním institucím, včetně policie, a vést k častějším násilným incidentům.³¹

Shrnutí příčin násilí proti policistům

Příčiny násilí proti příslušníkům policie představují multikauzální jev, který nelze redukovat na jedinou příčinu.³² Jak vyplývá z předchozí analýzy, tyto incidenty jsou výsledkem interakce mezi individuálními charakteristikami pachatele, bezprostředním situačním kontextem a širšími společenskými trendy.

Klíčovým faktorem zůstává psychologické nastavení jednotlivce, často ovlivněné aktuálním afektem nebo vlivem návykových látek, což v kombinaci s negativním mediálním obrazem bezpečnostních složek zvyšuje pravděpodobnost eskalace konfliktu. Sociální sítě v tomto směru působí jako katalyzátor, kdy selektivní zveřejňování zákroků může u specifických skupin obyvatelstva posilovat pocit legitimacy odporu vůči autoritě.

Modernizace policie, zahrnující nejen technologické prostředky (např. osobní kamery), ale především pokročilý trénink deeskalačních technik, představuje nezbytný krok ke snížení rizik.³³ Nicméně technická řešení jsou pouze jednou částí prevence. Pro dlouhodobé snížení míry násilí je nezbytný kontinuální dialog o roli policie v demokratickém právním státě. Posílení vzájemné důvěry mezi státem a občanem, založené na transparentnosti a profesionalitě policejních postupů, se jeví jako nejúčinnější strategie pro eliminaci napětí v rizikových interakcích.³⁴

³¹ ČÍRTKOVÁ, L. *Viktimologie pro psychology*. Praha: Grada, 2014. s. 88.

³² ŠTERN, M. *Psychologické důsledky násilí na policisty: Reakce a zvládání stresu*. Praha: Leges, 2017. s. 42.

³³ HARTL, P. *Psychologie násilí a agrese: Příčiny, prevence a důsledky pro oběti i pachatele*. Praha: Portál, 2018. s. 60.

³⁴ ČÍRTKOVÁ, L. *Viktimologie pro psychology*. Praha: Grada, 2014. s. 92.

5 DŮSLEDKY NÁSILÍ PROTI POLICISTŮM

Důsledky násilí páchaného na příslušnících Policie ČR představují multidimenzionální problém, jehož dopady výrazně přesahují rámec jednotlivých incidentů. Tento fenomén negativně ovlivňuje vnitřní integritu bezpečnostních sborů, efektivitu výkonu státní správy i celospolečenské vnímání bezpečí. Násilí není pouze útokem na jednotlivce, ale de facto útokem na symbol státní moci, což s sebou nese specifickou dynamiku následků.

Fyzické a psychické následky pro policisty

Z hlediska individuálních dopadů čelí policisté jako oběti útoků závažným zásahům do své tělesné i duševní integrity. Fyzická napadení, ke kterým dochází zejména při zákrocích proti agresivním pachatelům nebo při hromadných narušeních veřejného pořádku, vedou k vážným zraněním s rizikem trvalých zdravotních následků.

Násilí páchané na policistech nese specifické rysy tzv. profesní viktimizace, kdy se oběť s následky útoku vyrovnává v kontextu své služební role. Čírtková zdůrazňuje, že u napadených policistů dochází k rozpadu tzv. iluze bezpečí, což může vést k rozvoji chronického stresu a následné citové oploštěnosti, která negativně ovlivňuje nejen profesní výkon, ale i schopnost empatické komunikace s veřejností.³⁵

Souběžně s fyzickou újmou dochází k hluboké psychické traumatizaci. Opakovaná expozice násilí a verbální agresi je v odborné literatuře spojována s rozvojem posttraumatické stresové poruchy (PTSP). Štern uvádí, že tyto symptomy zásadně limitují schopnost policisty vykonávat službu, vedou k dlouhodobé pracovní neschopnosti a mohou vyústit v profesní vyhoření.³⁶ Zahraniční autor Miller doplňuje, že u napadených policistů se často rozvíjí tzv. hypervigilance, tedy stav neustálé, vyčerpávající ostražitosti, která se negativně promítá i do jejich soukromého a rodinného života.³⁷

³⁵ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Viktimologie pro psychology*. Praha: Grada, 2014. s. 94-96.

³⁶ ŠTERN, M. *Psychologické důsledky násilí na policisty: Reakce a zvládnání stresu*. Praha: Leges, 2017. s. 92.

³⁷ MILLER, L. *Wellness and Response Strategies for Law Enforcement*. Springfield: Charles C Thomas, 2015. s. 44.

Institucionální dopady a modernizace opatření

Nárůst agresivity vůči úředním osobám nutí bezpečnostní sbory k neustálé modernizaci ochranných prvků a taktických postupů. Standardem se stává plošné využívání balistické ochrany a osobních kamerových systémů. Ačkoliv tyto technologie zvyšují pasivní bezpečnost, přinášejí s sebou enormní nárůst nákladů na vybavení a specifický výcvik.

Přísnější bezpečnostní protokoly navíc mohou paradoxně vytvářet bariéry v komunikaci. Procházka upozorňuje, že v rizikových lokalitách může defenzivní postoj policie vést k omezení interakcí, což komplikuje realizaci preventivních programů a prohlubuje izolaci sboru od komunity, kterou má chránit.³⁸ Tento stav pak zpětně zvyšuje pravděpodobnost dalších konfliktů.

Právní aspekty a zatížení justičního systému

Násilí proti policistům je v českém právním řádu klasifikováno jako závažná trestná činnost s přísnými trestními sazbami. Jelínek zdůrazňuje, že trestní represe u těchto deliktů plní nezastupitelnou funkci generální prevence, neboť chrání samotný výkon pravomoci orgánu veřejné moci.³⁹

Vysoká frekvence těchto případů však způsobuje sekundární zátěž pro justiční systém. Nutnost rozsáhlého dokazování a participace znaleckých pracovišť zvyšuje procesní náklady a prodlužuje délku trestního řízení. Pokud veřejnost vnímá, že stát nedokáže adekvátně chránit své úřední osoby, může to vést k poklesu důvěry v legitimitu státu a jeho schopnost udržovat právo a pořádek.

Narušení vztahu mezi policií a veřejností

Násilí proti policistům je často symptomem hlubší společenské polarizace. V komunitách, kde existuje historická nedůvěra vůči státním složkám, může docházet k eskalaci napětí, kdy policista přestává být vnímán jako garant bezpečí a je nahlížen jako represivní nástroj státu. Čírtková uvádí, že narušený pocit bezpečí u policistů vede k

³⁸ PROCHÁZKA, J. *Násilí a jeho společenské důsledky: Jak násilí ovlivňuje bezpečnostní složky*. Praha: Grada, 2019. s. 13.

³⁹ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné: Zvláštní část. 7. vyd.* Praha: Leges, 2021. s. 79.

budování psychických bariér mezi nimi a občany, což se projevuje zvýšenou ostražitostí, ale i nárůstem nedůvěry vůči veřejnosti jako celku.⁴⁰

Tato vzájemná nedůvěra vede k „defenzivnímu policajství“, kdy se policisté z obavy před napadením nebo následným mediálním lynčem vyhýbají proaktivnímu řešení problémů. Na straně veřejnosti pak vzniká pocit nedostatečné ochrany, což může vyústit v další vlnu nespokojenosti. Stabilní bezpečnostní prostředí je tedy přímo závislé na tom, zda je stát schopen zajistit svým příslušníkům takové podmínky, které minimalizují rizika plynoucí z výkonu jejich pravomoci.

⁴⁰ ČÍRTKOVÁ, L. *Viktimologie pro psychology*. Praha: Grada, 2014. s. 118.

6 PREVENCE A TEORETICKÁ VÝCHODISKA OPATŘENÍ

Prevence násilí proti policistům představuje v odborné literatuře klíčové téma pro zajištění bezpečnosti sboru a udržení důvěry veřejnosti. Odborníci se shodují, že preventivní opatření musí mít komplexní charakter, zahrnující jak bezprostřední taktické kroky, tak dlouhodobé strategie zaměřené na snižování rizik a podporu vzájemné spolupráce mezi policií a občany.⁴¹

Komplexní a pokročilý výcvik policistů

Základním prvkem prevence násilí je schopnost policistů deeskalovat potenciálně násilné situace. Výcvik by měl zahrnovat techniky, jak zvládat konflikty s minimálním použitím síly, zlepšit schopnost vyjednávat a využívat komunikační dovednosti při krizových intervencích.

Efektivní obrana proti násilí však nespočívá pouze ve fyzické síle, ale v psychologické připravenosti policisty na krizovou situaci. Müller v této souvislosti upozorňuje na fyziologické změny v organismu policisty při náhlém útoku, jako je zúžené vnímání (tzv. tunelové vidění) a zrychlení tepové frekvence. Podle autora je klíčem k bezpečnému zvládnutí zákroku mentální nácvik krizových scénářů, který zkracuje reakční dobu a eliminuje riziko panického jednání, které by mohlo vést k nepřiměřenému užití síly.⁴²

Policisté by měli být pravidelně školeni prostřednictvím simulací, které realisticky napodobují krizové situace. Tyto simulace mohou zahrnovat scénáře s emocionálně vypjatými jedinci, ozbrojenými pachateli nebo demonstracemi, kde jsou policisté často vystaveni stresu a agresi.

Zlepšení vybavení a technologií

Zajištění adekvátního vybavení, jako jsou neprůstřelné vesty, helmy, štíty a další ochranné pomůcky, pomáhá snížit riziko vážných zranění. Osobní kamerové systémy

⁴¹ ŠTERN, M. *Psychologické důsledky násilí na policisty: Reakce a zvládání stresu*. Praha: Leges, 2017. s. 23-24.

⁴² MÜLLER, S. *Psychologie v policejní praxi*. Praha: Grada, 2005. s. 157.

zvyšují transparentnost policejních zásahů a snižují riziko konfliktů tím, že zachycují situace objektivně.

Zavedení technologií, jako jsou drony, pokročilé kamerové systémy a systémy rozpoznávání tváří, může pomoci předcházet násilí tím, že rychle identifikují hrozby. Městské dohlížecí systémy mohou monitorovat riziková místa a situace, což umožní rychlejší zásahy a prevence násilných incidentů.

Posílení vztahů mezi policií a komunitami (Community Policing)

Klíčovým preventivním opatřením je vytvoření pozitivních vztahů mezi policií a místními komunitami. Community policing se zaměřuje na posílení spolupráce s místními obyvateli, aby policie lépe pochopila problémy komunity a společně s ní řešila trestnou činnost. Policisté by měli být aktivně zapojeni do místních komunit, což může pomoci zmírnit napětí a zvýšit důvěru. Organizování pravidelných setkání s veřejností, kde se projednávají bezpečnostní problémy a preventivní opatření, může přispět k lepší spolupráci. Vzdělávání veřejnosti o úloze a povinnostech policistů může přispět k lepšímu pochopení jejich práce a k prevenci násilí.

Podpora duševního zdraví policistů

Policisté jsou denně vystaveni stresovým situacím a hrozbám násilí. Poskytování odborné psychologické pomoci je důležitou součástí prevence syndromu vyhoření a posttraumatické stresové poruchy (PTSP). Policisté by měli mít pravidelný přístup k psychologům, kteří se specializují na práci s bezpečnostními složkami. Programy zaměřené na podporu fyzického i duševního zdraví, jako jsou relaxační cvičení, workshopy pro zvládání stresu nebo podpůrné skupiny, mohou přispět k celkovému zlepšení pohody policistů a jejich schopnosti zvládat náročné situace.⁴³

Zlepšení právní ochrany a zrychlení soudních řízení

Stanovení vyšších trestů za násilné činy proti úředním osobám může působit jako odstrašující prostředek. Pachatelé, kteří vědí, že jejich útoky na policisty budou tvrdě trestány, mohou být méně náchylní k násilí. Rychlé soudní řízení a vynášení rozsudků v

⁴³ ŠTERN, M. *Psychologické důsledky násilí na policisty: Reakce a zvládání stresu*. Praha: Leges, 2017. s. 45.

případech násilí proti policistům může zvýšit důvěru veřejnosti ve spravedlnost a působit preventivně. Efektivní a rychlé potrestání pachatelů ukazuje, že stát bere násilí proti policistům vážně.

Speciální opatření pro rizikové skupiny

Policisté často zasahují u osob s duševními poruchami nebo pod vlivem alkoholu a drog, což může vést k násilným střetům. Zlepšení spolupráce mezi policií a zdravotnickými zařízeními může přispět k lepší identifikaci rizikových osob a prevenci násilných incidentů. Společné zásahy s odborníky na duševní zdraví mohou pomoci zvládnout krizové situace bez nutnosti použití násilí.

V oblastech s vysokou mírou kriminality a sociálního vyloučení je důležité zaměřit se na prevenci násilí prostřednictvím sociálních programů. Pomoc při hledání zaměstnání, vzdělávací programy a sociální služby mohou snížit napětí a přispět ke snižování kriminality.

Mediální a vzdělávací kampaně

Mediální kampaně zaměřené na prezentaci pozitivních příkladů policejní práce mohou zlepšit vnímání policie ve společnosti. Ukazování úspěšných zásahů a pozitivní interakce mezi policisty a veřejností může přispět k budování důvěry. Informování veřejnosti o právních a společenských důsledcích násilí proti policistům může působit preventivně. Lidé, kteří vědí, že násilné chování bude mít tvrdé následky, mohou být odrazeni od agresivního jednání.

Legislativní úpravy

Změny v legislativě, které by zohledňovaly nové typy násilí nebo hrozby vůči policistům (například ve spojení s digitálním sledováním), mohou posílit právní ochranu bezpečnostních složek. Zákony by měly být flexibilní a reagovat na nové trendy, které přicházejí s rozvojem technologií a změnami ve společnosti.⁴⁴

⁴⁴ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné: Zvláštní část*. 7. vyd. Praha: Leges, 2021. s. 93.

Mezinárodní spolupráce a výměna zkušeností

Policie by měla spolupracovat s bezpečnostními složkami z jiných zemí, aby sdílela osvědčené postupy při prevenci násilí. Mezinárodní výměna zkušeností může pomoci identifikovat inovativní způsoby, jak zvládat konflikty a minimalizovat riziko násilí.

Policisté mohou být vysíláni na zahraniční výcvikové programy, které se zaměřují na prevenci násilí a řešení krizových situací. Tyto programy jim mohou poskytnout nové dovednosti a perspektivy, jak zvládat násilné incidenty v praxi.

Celkově preventivní opatření zaměřená na prevenci násilí proti policistům musí zahrnovat jak krátkodobé kroky, tak dlouhodobé strategie. Klíčovým faktorem je spolupráce mezi policií, komunitami, zdravotnickými institucemi, vládou a justicí. Tímto způsobem lze zajistit efektivní a trvalé řešení tohoto závažného problému.

7 STRUKTUROVANÝ ROZHOVOR

Pro hlubší pochopení problematiky násilí proti úředním osobám a identifikaci praktických aspektů prevence byl realizován strukturovaný rozhovor s expertem z praxe. Jako respondent byl zvolen kpt. Ing. Radek Nikl,⁴⁵ který aktuálně působí na pozici vyšetřovatele 3. oddělení obecné kriminality Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje. Výběr respondenta byl podmíněn jeho dlouholetou praxí v rámci kriminální policie a odbornou specializací na vyšetřování násilné trestné činnosti, což poskytuje relevantní vhled do dynamiky útoků na policisty z pohledu orgánů činných v trestním řízení.

1. Jak dlouho se ve své praxi věnujete vyšetřování trestné činnosti páchané na příslušnících Policie ČR?

„V rámci své profesní dráhy u Policie ČR se specializovanému vyšetřování trestné činnosti, jejímž objektem jsou právě příslušníci bezpečnostních sborů, věnuji soustavně poslední tři roky. Tato doba mi umožnila získat detailní vhled do procesní stránky vyšetřování těchto specifických deliktů a pochopit typologii pachatelů, kteří se násilí proti úředním osobám dopouštějí. Práce na 3. oddělení obecné kriminality krajského ředitelství mi navíc poskytuje možnost sledovat tyto případy v rámci celého moravskoslezského regionu, který vykazuje svá specifika.“

2. Jakou tendenci (nárůst, stagnace, pokles) pozorujete u útoků na policisty za posledních 5 let?

„Při hodnocení pětiletého horizontu lze pozorovat mírně vzestupnou tendenci v počtu evidovaných útoků na policisty. Tento vývoj v podstatě kopíruje celkový trend v oblasti násilné trestné činnosti, kde dochází k určité brutalizaci projevů a snížení prahu inhibice u pachatelů. Nárůst agrese lze přičíst i měnícímu se společenskému klimatu a klesajícímu respektu k autoritám obecně. Nejedná se o skokový nárůst, ale spíše o kontinuální zvyšování počtu incidentů.“

⁴⁵ Rozhovor s kpt. Ing. Radkem Niklem, vrchním komisařem 3. oddělení obecné kriminality Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje [cit. 2026-03.10]

3. Které konkrétní útvary nebo složky (např. prvosledové hlídky, dopravní policie) jsou podle vašich zkušeností nejčastějším terčem agrese?

„Zkušenosti z vyšetřovací praxe potvrzují, že nejexponovanější skupinou jsou jednoznačně prvosledové hlídky. Je to dáno charakterem jejich služby – jsou to právě tito policisté, kteří jako první přijíždějí na místa konfliktů, k domácímu násilí nebo k incidentům v restauračních zařízeních, kde hraje roli alkohol a jiné návykové látky. Tato složka se nejčastěji pohybuje v tzv. dynamickém prostředí, kde se situace může během vteřiny změnit z běžné komunikace v otevřený fyzický útok. Právě prvosledové hlídky tak nesou hlavní zátěž přímé agrese pachatelů.“

4. Jaký typ násilí u této problematiky převažuje – jde spíše o verbální agresi přecházející ve fyzickou, nebo o připravené, aktivní útoky?

„Ve vyšetřovací praxi se nejčastěji setkáváme s případy, které gradují od verbální agrese a nerespektování výzev až k fyzickému napadení. Verbální útoky tvoří primární fázi většiny incidentů. Znepokojujícím trendem je však fakt, že výjimkou již není ani použití zbraní či předmětů jimi nahrazujícími. Pachatelé proti zasahujícím policistům stále častěji využívají volně dostupné prostředky, jako jsou pepřové spreje, teleskopické obušky nebo expanzní (plynové) zbraně, což výrazně zvyšuje nebezpečnost zákroku a nároky na taktickou přípravu policistů.“

5. Jaké jsou nejčastější motivy pachatelů, se kterými se při vyšetřování setkáváte?

„Motivace pachatelů je obvykle úzce spjata se snahou o vyhnutí se trestní odpovědnosti za jinou, předchozí protiprávní činnost. Typickým scénářem je pokus o útěk z místa činu nebo snaha zmařit probíhající úkon (např. domovní prohlídku či zadržení). Tento primární motiv je však velmi často umocněn ovlivněním alkoholem nebo omamnými a psychotropními látkami (OPL). Tyto látky u pachatelů odbourávají přirozené zábrany a kriminální minulost v kombinaci s akutní intoxikací vytváří výbušnou směs, která vede k bezprostřednímu útoku na zasahujícího policistu.“

6. Jakou roli hraje při těchto útocích alkohol nebo jiné návykové látky u pachatelů?

„Z mého pohledu hrají návykové látky v této problematice naprosto klíčovou roli. Naprostá většina útoků, které vyšetřujeme, je páchána osobami v určitém stupni intoxikace. Alkohol a drogy zásadně mění vnímání reality a posilují agresivitu. Intoxikovaný pachatel jedná impulzivně, neuvědomuje si následky svého jednání a často disponuje tzv. 'vytlačenou hranicí bolesti', což z něj činí velmi nebezpečného protivníka, na kterého standardní donucovací prostředky nemusí mít okamžitý účinek.“

7. Lze definovat typický profil pachatele násilí proti policistovi (např. věk, kriminální minulost, sociální status)?

„Na základě vyšetřovaných spisů lze definovat poměrně jasný profil typického pachatele. Dominují zde osoby kriminálně závadové, tedy jedinci s bohatou trestní minulostí, u nichž je odpor k autoritám a státním složkám součástí jejich životního stylu. Často jde o osoby ze sociálně slabších vrstev, které se potýkají s nezaměstnaností nebo dluhovou pastí, což generuje frustraci obrácenou proti státu. Naopak osoby z tzv. střední třídy nebo vyšších sociálních sfér se v pozici pachatelů násilí proti policistům vyskytují pouze marginálně, a pokud ano, jde většinou o ojedinělé excesy pod vlivem alkoholu, nikoliv o systémový odpor.“

8. Při jakých standardních úkonech (např. silniční kontrola, legitimování atd.) dochází k útokům nejčastěji?

„Z hlediska typologie služebních zákroků identifikujeme nejvyšší míru rizika u výjezdů na oznámení prostřednictvím tísňové linky 158, která se týká problémů mezi partnery a domácího násilí. Emočně vypjaté neshody mezi partnery často vyústí v agresi přenesenou na zasahující policisty, kteří do konfliktu vstupují jako mediátoři a autority. Dalším kritickým momentem je samotné zadržení podezřelé osoby bezprostředně po spáchání trestné činnosti, kdy u pachatele dominuje snaha o únik a silný adrenalinový stres.“

9. Jakou roli hraje přítomnost nezúčastněných osob (veřejnosti) a jejich tendence natáčet záznam na mobilní telefony? Ovlivňuje to agresivitu pachatele?

„Přítomnost nezúčastněné veřejnosti v místě zákroku vnímáme v první řadě jako výrazný rizikový faktor, nikoliv však nutně ve vztahu k agresi pachatele, ale s ohledem na bezpečnost těchto osob. Hlavním cílem policie v takové chvíli je

zajistit perimetr tak, aby nedošlo k jakékoliv úhoně na zdraví přihlížejících občanů. Fenomén natáčení zákroků na mobilní telefony je dnes všudypřítomný. Ačkoliv přítomnost objektivu může u některých pachatelů vyvolat snahu o teatrální chování nebo eskalaci pro potřeby záznamu, pro vyšetřovatele jsou tyto nahrávky často cenným, byť subjektivním důkazním materiálem. Prioritou policisty však zůstává zneškodnění agresora a eliminace ohrožení pro všechny přítomné, bez ohledu na probíhající dokumentaci veřejností.“

10. Jaký vliv má podle vás medializace některých zákroků na respekt veřejnosti vůči policii?

„Posoudit vliv médií na pověst policie je složité. Pohled lidí na nás je totiž velmi osobní a liší se podle toho, v jaké společenské skupině se pohybují.“

11. Považujete současnou právní úpravu (zejména trestný čin „Násilí proti úřední osobě“) za dostatečnou?

„Současné znění zákonných ustanovení, konkrétně paragrafy týkající se násilí proti úřední osobě a vyhrožování, považuji v tuto chvíli za dostatečně a srozumitelně definované. Zákon dává policii i soudům jasný nástroj, jak tyto útoky kvalifikovat. Problémem však není samotný text zákona, ale spíše praxe při ukládání trestů. Domnívám se, že by mělo docházet k přísnějšímu postihu těchto deliktů. Pokud má mít trestní zákoník skutečný preventivní účinek, musí pachatel vědět, že útok na policistu nebude řešen mírnou podmínkou, ale citelným trestem. Přísnější trestání by vyslalo jasný signál, že stát si za svými policisty stojí a násilí proti nim nebude tolerovat.“

12. Jaké jsou nejčastější procesní problémy, se kterými se při dokazování těchto trestných činů potýkáte?

„V rámci vyšetřování narážíme nejčastěji na problém nedostatku důkazů, zejména v situacích, kdy k incidentu dojde v soukromí nebo za přítomnosti rodinných příslušníků pachatele. Zde narážíme na zákonné právo osob blízkých odmítnout výpověď (podle § 100 trestního řádu). V takových případech rodina logicky chrání pachatele a vyšetřovatel zůstává v situaci „tvrzení proti tvrzení“. Pokud nemáme k dispozici nezávislé svědky, je velmi těžké pachateli prokázat konkrétní agresivní jednání, protože ten svou vinu většinou popírá. Tato důkazní nouze je

jedním z hlavních důvodů, proč se některé případy nepodaří dotáhnout k úspěšnému odsouzení, i když k útoku prokazatelně došlo.“

13. Jak důležité jsou pro úspěšné vyšetřování záznamy z osobních kamer policistů (body cams)? Jsou v praxi dostupné v dostatečné míře?

„Osobní kamery policistů se v posledních letech staly naprosto nezbytným nástrojem pro úspěšné vyšetřování. Videozáznam je totiž objektivní důkaz, který nelze zpochybnit tak snadno jako svědeckou výpověď. Právě v situacích 'tvrzení proti tvrzení', o kterých jsem mluvil, je záznam z kamery často tím jediným, co umožní pachatele usvědčit. Počet těchto zařízení u hlídek se neustále zvyšuje a na policisty je vyvíjen silný metodický tlak, aby kamery využívali v podstatě během celého výkonu služby, nikoliv jen při samotném zákroku. Dokumentace celého průběhu kontaktu s občanem – od samotného počátku až po případnou eskalaci – je zásadní pro objektivní posouzení věci vyšetřovatelem i následně soudem.“

14. Jaké jsou nejčastější psychické nebo profesní dopady na policisty, kteří se stali obětí útoku (např. syndrom vyhoření, odchod od sboru, zvýšená opatrnost)?

„Z mého pohledu je nejvýraznějším dopadem na policistu, který se stal obětí útoku, výrazně zvýšená bdělost při každém dalším zákroku. Policista se stává mnohem ostražitějším, protože ze své praxe vnímá obecný nárůst agresivity v populaci a ví, jak rychle může situace eskalovat. Nemyslím si však, že by samotný útok byl přímým spouštěčem syndromu vyhoření nebo hromadných odchodů od sboru. Většina policistů vnímá riziko napadení jako součást své profese, se kterou se učí pracovat. Útok spíše než k rezignaci vede k profesnímu zrání a přísnějšímu dodržování taktických zásad. Nicméně dlouhodobý tlak a pocit neustálého ohrožení může mít vliv na psychickou pohodu jednotlivce, což se projevuje spíše zvýšenou opatrností než ztrátou zájmu o službu.“

15. Existuje podle vás dostatečný systém následné péče a podpory pro napadené policisty v rámci Policie ČR?

„Otázku, zda je současný systém psychologické a následné péče pro napadené policisty nastaven dostatečně, nejsem schopen objektivně posoudit. Vyšetřovatel obecné kriminality se zaměřuje primárně na procesní stránku věci a usvědčení

pachatele. To, jakým způsobem s napadeným policistou následně pracuje jeho nadřízený nebo resortní psychologové, je věcí vnitřního řízení konkrétních útvarů. Obecně lze ale říci, že dostupnost psychologické pomoci v rámci Policie ČR existuje, ale její reálné využití v praxi závisí na individuálním přístupu každého policisty.“

16. Domníváte se, že je výcvik policistů (taktický i psychologický) adekvátně nastaven na současnou úroveň agresivity pachatelů?

„Na otázku, zda je současný výcvik adekvátní dnešní úrovni agresivity, musím odpovědět záporně. Domnívám se, že výcvik v současné době není dostatečný. Pachatelé jsou stále brutálnější, lépe vybavení a často jednají pod vlivem silných stimulantů, které mění jejich vnímání bolesti. Výcvik by měl být mnohem intenzivnější, a to jak v oblasti fyzické sebeobrány, tak v oblasti psychologické přípravy na krizové situace. Policista musí být schopen reagovat bleskově a s naprostou jistotou, což vyžaduje mnohem více praktických drillů a modelových situací, které věrně simulují reálné napadení na ulici. Současná časová dotace a forma výcviku dle mého názoru pokulhává za realitou, se kterou se hlídky denně potýkají.“

17. Jaká konkrétní opatření (legislativní, technická či personální) by podle vás nejvíce přispěla ke snížení počtu útoků?

„Pokud bych měl jmenovat jedno konkrétní opatření, které by nejvíce přispělo ke snížení počtu útoků, je to jednoznačně přísnější trestání pachatelů ze strany soudů. Legislativní rámec máme, technické vybavení se zlepšuje, ale pokud pachatel za útok na policistu odejde od soudu s mírným trestem, mizí odstrašující účinek zákona. Potřebujeme, aby judikatura nastavila jasnou hranici – útok na představitele státní moci musí být spojen s vysokou pravděpodobností nepodmíněného trestu odnětí svobody. Pouze vědomí neodvratného a přísného postihu může v delším časovém horizontu vést ke snížení počtu těchto incidentů a k obnovení respektu k úředním osobám.“

18. Je zde nějaký aspekt problematiky násilí proti policistům, který považujete za klíčový a který v našem rozhovoru doposud nezazněl?

„Domnívám se, že jsme v našem rozhovoru vyčerpali všechna zásadní témata, která s touto problematikou souvisejí. Probrali jsme vše od prvotního kontaktu hlídky s pachatelem přes vliv návykových látek až po složitý proces dokazování u soudu. Pokud bych měl něco zdůraznit závěrem, je to nutnost, aby se o násilí proti policistům mluvilo otevřeně a odborně, přesně tak, jak jste to pojal ve své práci.“

7.1 Analýza rozhovoru

V této kapitole jsou prezentovány a interpretovány výsledky získané metodou strukturovaného rozhovoru s expertem z praxe. Data jsou analyzována pomocí metody kódování a kategorizace, kdy byly odpovědi respondenta rozděleny do tematických celků odpovídajících výzkumným cílům práce. Pro praktickou část byl zvolen kvalitativní výzkum formou strukturovaného rozhovoru. Respondentem byl kpt. Ing. Radek Nikl, vyšetřovatel 3. oddělení obecné kriminality KŘP Moravskoslezského kraje s tříletou specializovanou praxí v oblasti útoků na policisty. Rozhovor proběhl v březnu 2026 a zaměřil se na identifikaci příčin, průběhu a procesních aspektů násilí proti úředním osobám.

Kategorie (Téma)	Kód (klíčové slovo)	Obsahové zaměření
Pachatel	Recidiva, OPL, sociální status	Potvrzení souvislosti mezi soc. patologií a útoky.
Situace	Domácí násilí, linka 158, prvosledové hlídky	Identifikace nejrizikovějších momentů služby.
Důkaz	§ 100, body cams, video	Technika jako řešení důkazní nouze.
System	Slabý výcvik, mírné tresty od soudů	Návrhy na zlepšení (změna judikatury, více výcviku).

1. Typologie a dynamika útoků

Z analýzy vyplývá, že násilí proti policistům má v Moravskoslezském kraji mírně rostoucí tendenci, což respondent dává do přímé souvislosti s celkovou brutalizací společnosti. Nejkritičtější momentem jsou prvosledové hlídky zasahující u domácího

násilí nebo provádějící zadržení pachatele bezprostředně po činu. Násilí nejčastěji graduje od verbálních urážek k fyzickému napadení, přičemž narůstá nebezpečnost v podobě využívání legálně dostupných zbraní (plynové pistole, pepřové spreje).

2. Determinanty agresivního jednání

Klíčovým faktorem všech vyšetřovaných případů je intoxikace (alkohol, OPL) a snaha pachatele vyhnout se trestní odpovědnosti za jiný delikt. Respondent definoval jasný sociální profil pachatele: kriminálně recidivní osoba, často se sníženým sociálním statutem a vysokou mírou frustrace vůči státním institucím. Tento poznatek potvrzuje teoretickou část práce o vlivu sociálního vyloučení na kriminalitu.

3. Procesní a technické aspekty dokazování

Významným zjištěním je identifikace „důkazní nouze“ v případech, kdy k útoku dojde v soukromí. Právo osob blízkých odmítnout výpověď dle § 100 trestního řádu je hlavní procesní překážkou úspěšného odsouzení. Jako zásadní řešení respondent uvádí osobní kamery (body cams), které tvoří nezpochybnitelný objektivní důkaz a eliminují situace „tvrzení proti tvrzení“.

4. Prevence a systémová opatření

V oblasti prevence respondent kriticky hodnotí současnou úroveň výcviku, kterou považuje za neodpovídající realitě v terénu. Z hlediska legislativy nepovažuje za nutné měnit znění zákonů, nýbrž přísněji aplikovat tresty. Volá po judikatuře, která bude útok na úřední osobu primárně trestat nepodmíněným odnětím svobody pro posílení odstrašujícího účinku (generální prevence).

8 KAZUISTIKA

Následující kapitola se věnuje podrobnému rozboru konkrétního incidentu, k němuž došlo v červnu 2023 v Ostravě-Mariánských Horách. Tato kazuistika byla vybrána jako reprezentativní příklad násilí proti úřední osobě, neboť v sobě kombinuje několik klíčových aspektů rozebíraných v teoretické části práce. Jde především o napadení osamoceně sloužícího strážníka, vliv sociálního vyloučení pachatele (osoba bez domova), eskalaci násilí při běžném úkonu (kontrola totožnosti) a zásadní roli moderních technologií při následném dokazování.

Cílem této kazuistiky je demonstrovat reálný průběh procesních úkonů, od ohledání místa činu přes vyhodnocení kamerových záznamů až po finální rozhodnutí soudu. Příklad názorně ilustruje rozpor mezi výpovědí agresora a objektivními důkazy, což potvrzuje nezbytnost technického vybavení hlídek pro ochranu integrity úředních osob.

Případ – Napadení při kontrole totožnosti

Dne 16.06.2023 bylo na Obvodní oddělení policie ČR (OOP ČR) Ostrava-Mariánské Hory oznámeno napadení strážníka Městské policie Ostrava, ke kterému došlo v čase okolo 11:00 hod. v blízkosti křižovatky ulic Daliborova x Tovární v Ostravě-Mariánských Horách. V průběhu napadení byla napadenému strážníkovi Městské policie Ostrava odcizena služební zbraň. Na místo byl vyslán zpracovatel OOP ČR Ostrava-Mariánské Hory a dále výjezd služby kriminální policie a vyšetřování (SKPV), který se skládal ze dvou vyšetřovatelů a jednoho operativce. Po příjezdu na místo se zde nacházela dvoučlenná hlídka Městské policie Ostrava, která provedla zadržení pachatele. Napadený strážník se na místě již nenacházel, jelikož si vyžádal lékařské ošetření a v době šetření byl v Městské nemocnici Ostrava. Pachatel se na místě taktéž nenacházel, jelikož tento byl po zadržení převezen na OOP ČR Ostrava-Mariánské Hory k provedení dalších procesních úkonů. Ihned po příjezdu na místo bylo provedeno ohledání místa činu, dále bylo provedeno šetření na místě za účelem zjištění očitých svědků události a taktéž šetření ke kamerovým systémům. Z pohovoru s hlídkou Městské policie Ostrava vyplynuly následující informace. V čase okolo 11 hod. mu zavolał kolega, který sloužil jednočlennou hlídku ve svěřeném úseku, že je napadán ze strany osoby, u které prováděl kontrolu osobních údajů. Jednalo se o muže, který jim byl znám z jejich osobní a místní znalosti, kdy tento člověk opakovaně přespával ve vozidle, které bylo odstaveno na

jednom z přilehlých parkovišť. Při kontrole totožnosti však měl tento muž kolegu fyzicky napadnout a z tohoto důvodu si na pomoc přivolal dvoučlennou motorizovanou hlídku Městské policie Ostrava. Ihned tedy vyrazili kolegovi na pomoc, přičemž po příjezdu na místo si povšimli, jak se oba muži drží v tzv. klinči, kdy stáli na nohou a po chvíli upadli na zem. Oba strážníci přiběhli kolegovi na pomoc, kdy útočníka pomocí chvatů a hmatů zpacifikovali a poté nasadili muži i pouta. Poté, co byl agresor spoután, tak mu napadený kolega sdělil, že v průběhu rvačky pachatel odcizil jeho služební zbraň, kterou měl uloženou v pouzdře na zbraň na svém opasku. Na základě tohoto zjištění byla u muže provedena bezpečnostní prohlídka, při které bylo zjištěno, že pachatel má služební zbraň ukrytou za kalhotami v jejich zadní části. Tuto zbraň poté muži odebrali a vyčkali do příjezdu hlídky Policie ČR. Před příjezdem hlídky Policie ČR bylo zjištěno, že napadený strážník Městské policie Ostrava utrpěl krvavé zranění na předloktí pravé ruky, kde byl zřetelný otisk po kousnutí a dále bylo zřetelné krvavé poranění na kůži nosu. Po příjezdu hlídky Policie ČR se na místo dostavilo i vozidlo rychlé záchranné služby, kde byl napadený strážník Městské policie Ostrava prvotně ošetřen a následně převezen k vyšetření do Městské nemocnice Ostrava. Zajištěná zbraň byla poté uložena do trezoru na stanici Městské policie Ostrava. Šetřením na místě bylo dále zjištěno, že strážník Městské policie Ostrava, který přispěchal kolegovi na pomoc, měl po celou dobu zákroku zapnutou služební kameru, tudíž tento záznam byl zajištěn jako důkazní prostředek. Dále bylo zjištěno, že na protějším domě je umístěna kamera, která částečně snímala i místo, kde došlo k fyzickému napadení strážníka. Tento záznam byl na místě ihned zajištěn a následně proběhlo i jeho vyhodnocení. Prověrkou na místě i jeho nejbližším okolí nebyl zjištěn žádný přímý svědek události. Po úkonech na místě činu bylo rozhodnuto, že bude proveden výslech napadeného strážníka Městské policie Ostrava, který byl již ošetřen a dostavil se na součást 5. oddělení obecné kriminality Služby kriminální policie a vyšetřování (5. OOK SKPV Ostrava-Mariánské Hory) k podání vysvětlení. Ve svém podaném vysvětlení následně uvedl, že sloužil jednočlennou pěší hlídku ve svěřeném úseku. Při obchůzce si povšiml muže, který zrovna vystupoval z nepojízdného vozidla, které je zaparkováno v blízkosti křižovatky ulic Daliborova x Tovární v Ostravě-Mariánských Horách. Rozhodl se tedy, že u muže provede kontrolu osoby, přičemž jej vyzval k prokázání totožnosti. Muž se však dal na odchod s tím, že ho kontrolují přeci neustále, tak jej už musí znát. Strážník jej vyzval k prokázání totožnosti, kdy muž toto ignoroval a pokračoval v chůzi z místa. Strážník výzvu několikrát zopakoval, kdy muž těchto výzev nedbal a ignoroval jej. Proto jej strážník došel a zopakoval výzvu k setrvání

na místě a prokázání totožnosti. Muž se zastavil a nadiktoval strážníkovi své jméno, příjmení a datum narození. Tyto údaje strážník nadiktoval skrze vysílačku svému dozorčímu, načež jej muž bez jakéhokoliv varování udeřil pěstí do nosu. V tu chvíli došlo mezi oběma k fyzické potyčce. Během této potyčky se mu muž zakousl do předloktí pravé ruky a následně mu ze služebního pouzdra, které měl na opasku, odcizil zbraň, kterou si zastrčil zezadu do kalhot a z místa začal pomalu opětovně odcházet. Se zbraní jej nijak neohrožoval, měl ji po celou dobu ukrytou v kalhotách. Ihned po tomto zjištění jej strážník pronásledoval a během tohoto si na pomoc přivolal i další kolegy. Když muže dohnal, tak započala další potyčka, přičemž na místo dorazili i další strážníci Městské policie Ostrava a muže zpacifikovali. Následně u muže našli odcizenou zbraň, kterou poté zajistili. Dále si stěžoval na bolest hlavy, pravého předloktí a nosu, proto byla na místo přivolána rychlá záchranná služba, která jej převezla k ošetření do Městské nemocnice Ostrava, kde byl jednorázově ošetřen. Poškozenému byla následně vystavena pracovní neschopnost. Taktéž byl proveden výslech zadrženého podezřelého, který uvedl, že je osobou bez domova, přičemž přespává v nepojízdném a odstaveném vozidle, které je zaparkováno v blízkosti ulic Daliborova x Tovární v Ostravě-Mariánských Horách. Dle jeho vyjádření k němu po vystoupení z vozidla přistoupil strážník Městské policie Ostrava, který mu ihned začal tykat a žádal po něm občanský průkaz, i když dle jeho tvrzení jej musel znát a vědět, že občanský průkaz ztratil. Následně mu měl strážník vyhrožovat fyzickou likvidací, kdy mu měl sdělit, že jej zastřelí jako nějakou škodnou. Poté jej měl strážník fyzicky napadnout a to tak, že jej měl opakovaně udeřit do žeber a do hrudníku. V rámci sebeobrany měl strážníka udeřit pěstí do nosu, ze kterého se mu pak spustila krev. Poté mu měl strážník říci, že jej zastřelí, proto se mu zakousl do pravé ruky a během šarvátky mu pak sebral i služební zbraň, kterou si zastrčil do zadní části kalhot, kde si ji ukryl. Dle sdělení nechtěl strážníkovi tou zbraní nijak ublížit, ale chtěl jej pouze zesměšnit, jelikož si myslel, že když mu vezme zbraň, tak bude mezi kolegy k smíchu. Ze zajištěných kamerových záznamů pak bylo zjištěno, že skutek se stal tak, jak jej popsal napadený strážník a ne, jak uvedl pachatel. Věc byla následně kvalifikována jako krádež podle § 205 odst. 1 písm. d) TZ, nedovolené ozbrojování dle § 279 odst. 1 TZ, násilí proti úřední osobě dle § 325 odst. 1 písm. a) TZ, výtržnictví podle § 358 odst. 1, 2 písm. a) TZ. Rozsudkem Okresního soudu v Ostravě byl následně muž odsouzen k

úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 12 (dvanáct) měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu v trvání 24 (dvacet čtyři) měsíců.⁴⁶

Vyhodnocení a rozbor situace

Chování a postup strážníka Městské policie Ostrava, který byl napaden, lze hodnotit jako odvážné, ale v některých částech ne zcela optimální. Strážník sice správně postupoval při kontrole totožnosti podezřelého a přivolal si pomoc, když situace eskalovala, ale při samotném incidentu došlo k několika problémům, které měly závažné důsledky, například odcizení služební zbraně během potyčky.

Hodnocení postupu

Ze strany strážníka byla správně vyhodnocena situace, kdy podezřelý, známý z místní znalosti, ignoroval jeho výzvy k prokázání totožnosti. Opakované výzvy byly správným krokem, a to i s následnou snahou o zjištění identity. Strážník čelil útoku, když byl útočník agresivní, což vedlo k fyzické potyčce. Přestože strážník dokázal reagovat a pronásledovat útočníka, udělal několik chyb:

- Největší problém nastal v okamžiku, kdy útočník získal strážníkovu služební zbraň. Toto je kritická chyba, protože zbraň musí být vždy řádně zabezpečena, aby nemohla být útočníkem zneužita.
- Strážník přivolal pomoc až poté, co byl napaden. Vzhledem k tomu, že se jednalo o známého pachatele, který již dříve vykazoval problémové chování, mohl strážník dříve informovat své kolegy o potenciálně rizikové situaci.

Doporučený postup

Strážník měl při prvních známkách odporu a odmítání spolupráce (ignorování výzev) přivolat okamžitě další posily. Práce jednočlenné hlídky v rizikových situacích by měla být omezena na minimum, zejména pokud strážník ví, že pachatel má problematickou minulost.

⁴⁶ Policie ČR. Spisová dokumentace k případu násilí proti policistům – anonymizovaná kazuistika [cit. 2026-03-10]

Služební zbraň musí být vždy řádně upevněna v pouzdře, a to i při fyzických střetech. Použití pojistek na pouzdrech, které zabrání rychlému odcizení zbraně, je zásadní.

Preventivně by se měl strážník co nejvíce vyvarovat situacím, které vedou k fyzickým konfrontacím, zejména pokud je sám. Přivolání posil a použití jiných metod (například vyjednávání nebo použití donucovacích prostředků) před fyzickým střetem by mohlo předejít komplikacím.

Pozitivním aspektem je, že kolegové strážníka měli zapnuté kamery, což sloužilo jako důkazní prostředek. Každý strážník by měl sám tuto technologii aktivně využívat, pokud je dostupná, aby byly zásahy zaznamenány od začátku.

Shrnutí

Strážník reagoval na vzniklou situaci pohotově a úspěšně dokázal spolu se svými kolegy zvládnout útočníka, ale došlo k chybě v ochraně služební zbraně a mohl lépe předvídat rizikovou situaci dříve, než došlo k fyzické konfrontaci. Doporučuje se zavést lepší předvídání rizik, přivolání posil včas, a zajistit bezpečnější zacházení se služební zbraní v podobných situacích.

9 STATISTICKÉ VYHODNOCENÍ ÚTOKŮ NA PŘÍSLUŠNÍKY POLICIE ČR V LETECH 2022-2024

Nezbytnou součástí analýzy násilí proti policistům je komparace teoretických předpokladů s reálnými statistickými daty, která eviduje Policie ČR. Tato kapitola se zaměřuje na kvantitativní vyhodnocení trestné činnosti podle TZ, konkrétně v oblasti násilí proti úřední osobě a vyhrožování (§ 323, § 324, § 325, § 326 TZ).

Cílem statistického přehledu je identifikovat vývojové tendence v páchání těchto deliktů v tříletém horizontu (2022–2024) a posoudit efektivitu vyšetřovacích orgánů při jejich objasňování. Následující tabulka č. 1 zobrazuje kumulativní nárůst registrovaných případů v jednotlivých měsících a poskytuje klíčový podklad pro pochopení dynamiky této problematiky v rámci celé České republiky. Data slouží jako objektivní korektiv k poznatkům získaným z expertního rozhovoru a konkrétní kazuistiky, čímž umožňují komplexní pohled na intenzitu agrese směřované proti příslušníkům bezpečnostních sborů.

Tabulka č. 1: Počet registrovaných případů násilí proti příslušníkům Policie ČR TSK 142 v letech 2022-2024

	2022			2023			2024		
	REGISTROVÁNO	OBJASNĚNO CELKEM	OBJASNĚNOST V %	REGISTROVÁNO	OBJASNĚNO CELKEM	OBJASNĚNOST V %	REGISTROVÁNO	OBJASNĚNO CELKEM	OBJASNĚNOST V %
Leden	31	32	103%	33	28	85%	27	19	70%
Únor	56	60	107%	51	46	90%	52	47	90%
Březen	79	84	106%	84	69	82%	76	65	86%
Duben	97	100	103%	105	90	86%	107	95	89%
Květen	126	121	96%	139	116	83%	138	120	87%
Červen	151	150	99%	161	144	89%	161	137	85%
Červenec	181	169	93%	185	164	89%	203	170	84%
Srpen	213	203	95%	227	199	88%	226	191	85%
Září	235	229	97%	245	210	86%	254	216	85%
Říjen	246	244	99%	270	243	90%	274	241	88%
Listopad	266	260	98%	291	270	93%	303	275	91%
Prosinec	285	284	100%	305	289	95%	330	308	93%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě statistických dat Policie ČR

Předložená statistická data (viz tabulka č. 1) zachycují vývoj registrované a objasněné trestné činnosti v oblasti násilí a vyhrožování proti příslušníkům Policie ČR (§ 323–326 TZ). Z podrobné analýzy vyplývají tři zásadní trendy, které charakterizují současnou bezpečnostní situaci v České republice.

1. **Progresivní nárůst registrovaných skutků**

Při analýze statistických dat je nutné zdůraznit, že statistické výstupy jsou vykazovány kumulativně. To znamená, že hodnota uvedená u konkrétního měsíce nepředstavuje počet skutků spáchaných pouze v daném měsíci, ale součet všech registrovaných případů od počátku kalendářního roku (např. údaj u března zahrnuje součet za leden, únor a březen). Koncová hodnota za měsíc prosinec tedy představuje celkový počet registrovaných skutků za celý kalendářní rok.

Při srovnání těchto ročních úhrnů je patrná jasná vzestupná tendence v kategorii „Násilí proti příslušníku Policie ČR“. Zatímco v roce 2022 bylo evidováno 285 trestných činů, v roce 2023 tento počet vzrostl na 305 a v roce 2024 dosáhl hodnoty 330 incidentů. Tento nárůst o téměř 16 % v průběhu tří let není pouze statistickou odchylkou, ale potvrzuje dříve zmíněnou hypotézu o postupující brutalizaci projevů pachatelů a klesajícím respektu k bezpečnostním sborům. Tento trend přímo reflektuje i poznatky z expertního rozhovoru, kde byla zdůrazněna souvislost mezi celospolečenským napětím a agresivitou v přímém výkonu služby.

2. **Efektivita objasňování a vliv moderních technologií**

Statistika vykazuje mimořádně vysokou míru objasněnosti, která se dlouhodobě pohybuje v rozmezí 85–95 %. Specifický úkaz v prvním kvartálu roku 2022, kdy procentuální vyjádření přesahuje 100 %, kdy jde o dodatečně objasnění skutků. Jedná se o situaci, kdy jsou v aktuálním období úspěšně objasněny trestné činy, které byly do systému zaevidovány v předchozím kalendářním roce jako případy s neznámým pachatelem.⁴⁷

Stabilně vysoká míra objasněnosti svědčí o prioritě, kterou OČTŘ těmto útokům přikládají, a také o rostoucím významu technických důkazních prostředků. Záznamy z osobních kamer policistů (body-cams) výrazně eliminují důkazní nouzi v situacích, kdy k útoku dojde bez přítomnosti nezávislých svědků. V těchto případech videozáznam

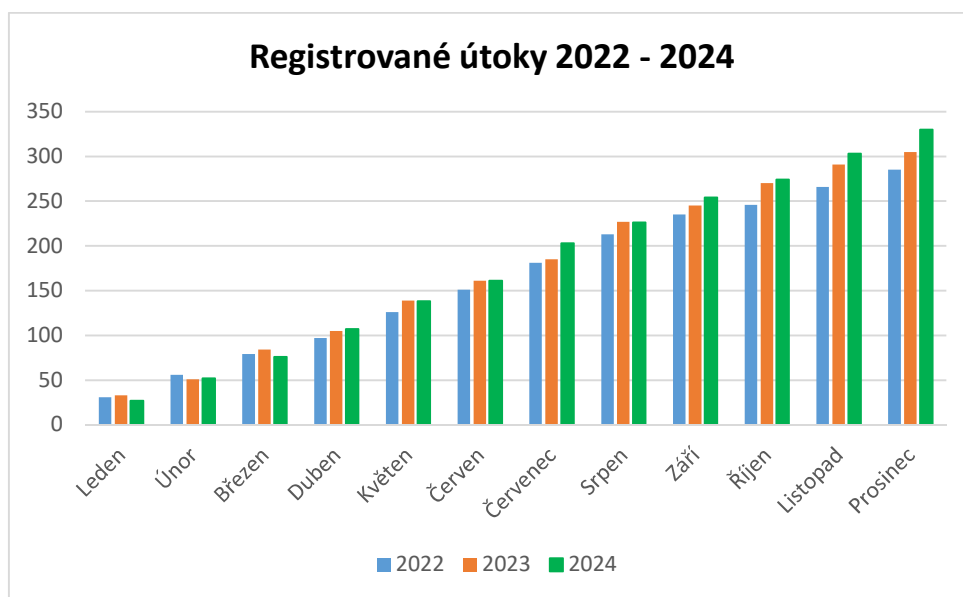
⁴⁷ Srov. POLICIE ČR. Statistické přehledy kriminality za rok 2022 až 2024 Dostupné z WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx>, [cit. 2026-01-20]

nahrazuje chybějící svědecké výpovědi a umožňuje pachateli prokázat vinu i v procesně složitých situacích, což potvrzují i závěry realizovaného expertního rozhovoru.⁴⁸

3. Dynamika vývoje v průběhu roku

Analýza měsíčních přírůstků ukazuje, že k nápadu trestné činnosti dochází kontinuálně po celý rok bez výrazných sezónních extrémů, které by bylo možné statisticky doložit jako pravidlo. Například v roce 2024 přibývalo průměrně 27 až 28 případů měsíčně. Tento rovnoměrný vývoj naznačuje, že útoky nejsou vázány na konkrétní roční období, ale jsou spíše důsledkem stabilně přítomných rizikových faktorů. Mezi tyto faktory patří zejména snaha pachatelů vyhnout se zadržení a vliv návykových látek, které eliminují zábrany agresorů bez ohledu na časový kontext zákroku.

Graf č. 1: Počet registrovaných útoků proti příslušníkům Policie ČR TSK 142 v letech 2022-2024

Zdroj: Vlastní zpracování na základě statistických dat Policie ČR

Tento sloupcový graf vizuálně doplňuje předchozí tabulku a poskytuje jasný přehled o kumulativním vývoji registrovaných útoků na policisty v České republice v letech 2022, 2023 a 2024.

⁴⁸ Rozhovor s kpt. Ing. Radkem Niklem, vrchním komisařem 3. oddělení obecné kriminality Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje [cit. 2026-03.10]

Graf znázorňuje časovou progresi registrovaných skutků v jednotlivých měsících roku. Jelikož jsou data uváděna kumulativně, sloupce v průběhu roku přirozeně rostou, což nám umožňuje identifikovat dynamiku přírůstku případů v konkrétních obdobích a celkový meziroční trend.

1. Potvrzení vzestupného trendu

Z grafu je na první pohled patrné, že rok 2024 (zelená barva) v konečném součtu převyšuje oba předchozí roky. Zatímco v lednu jsou hodnoty u všech tří let srovnatelné (kolem 30 případů), s postupem měsíců se nůžky mezi jednotlivými roky rozevírají. Nejvýraznější rozdíl je viditelný v prosinci, kdy rok 2024 dosahuje maxima 330 případů (v roce 2022 činí 285, v roce 2023 činí 305), což je jasným důkazem rostoucí intenzity této trestné činnosti.

2. Stabilita měsíčního přírůstku

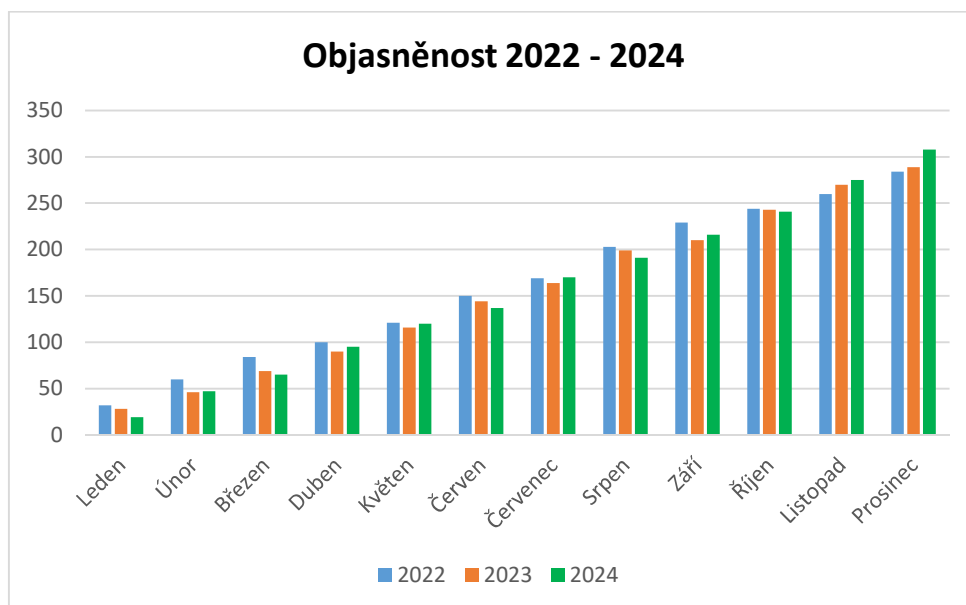
Při pohledu na sklon pomyslné křivky, kterou vrcholy sloupců tvoří, je zřejmé, že nárůst registrovaných skutků je v rámci jednotlivých let relativně lineární a stabilní. Graf neukazuje žádné anomální skoky, které by bylo možné interpretovat jako výjimečné sezónní výkyvy. Tato stabilita růstu naznačuje, že agrese vůči policistům není vázána na konkrétní roční období či krátkodobé společenské události, ale je důsledkem setrvalých rizikových faktorů (zejména recidivy a vlivu OPL), které v praktické části identifikoval i respondent z praxe.⁴⁹

3. Komparace let 2022 a 2023

Rok 2023 (oranžová barva) se po většinu času držel nad hodnotami roku 2022 (modrá barva), s výjimkou února a března, kdy byly hodnoty velmi vyrovnané. Od dubna 2023 však oranžové sloupce soustavně převyšují ty modré, což naznačuje, že nárůst agrese proti policistům není náhodným výkyvem, ale dlouhodobým společenským trendem.

⁴⁹ Rozhovor s kpt. Ing. Radkem Niklem, vrchním komisařem 3. oddělení obecné kriminality Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje [cit. 2026-03.10]

Graf č. 2: Objasněnost útoků proti příslušníkům Policie ČR TSK 142 v letech 2022-2024

Zdroj: Vlastní zpracování na základě statistických dat Policie ČR

Tento graf doplňuje předchozí data o počty objasněných případů násilí proti příslušníkovi Policie ČR v letech 2022–2024. Opět se jedná o kumulativní zobrazení, které reflektuje efektivitu vyšetřování a schopnost Policie ČR dovést tyto incidenty do fáze procesního ukončení.

Vizuální interpretace dat o objasněnosti potvrzuje vysokou operativní úspěšnost příslušníků SKPV. Sledovaný trend ukazuje, že navzdory rostoucímu počtu útoků se nedaří pachatelům z vyšetřování uniknout.

1. Srovnání kumulativní úspěšnosti

Při pohledu na prosincové hodnoty vidíme, že absolutní počet objasněných případů v roce 2024 (zelená barva) dosáhl nejvyšší úrovně (308 případů). To je přímým důsledkem vyššího počtu registrovaných útoků. Graf ukazuje, že OČTŘ dokázaly adekvátně reagovat na zvýšený nápad trestné činnosti, aniž by došlo k zahlcení systému, které by se projevilo propadem v počtu uzavřených spisů.

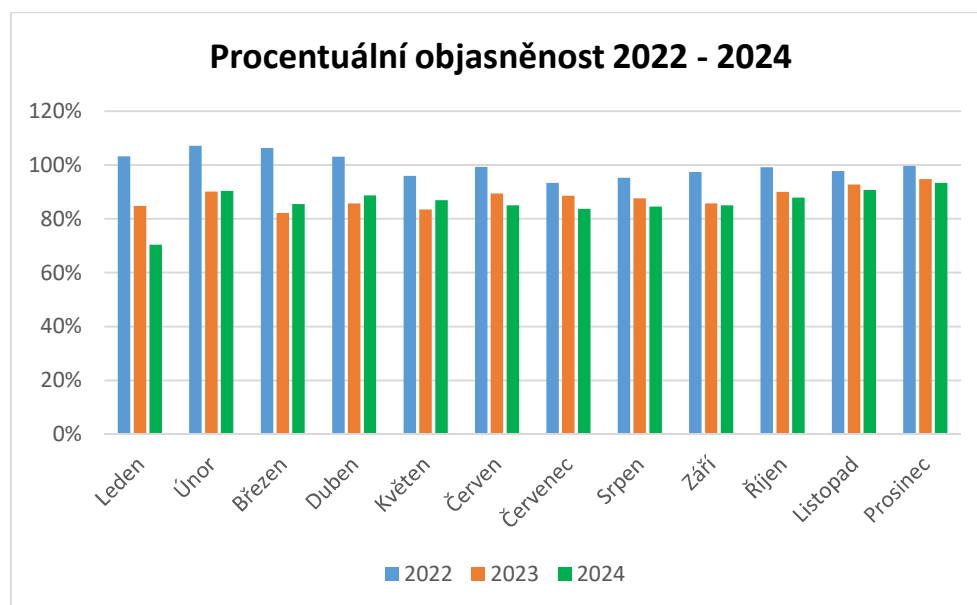
2. Specifický vývoj v roce 2022

V prvním kvartálu roku 2022 (modrá barva) vykazuje graf strmější nárůst objasněnosti ve srovnání s ostatními lety. Tento jev, kdy počet objasněných skutků v poměru k registrovaným v daném měsíci statisticky přesahuje 100 %, je způsoben dodatečným objasněním případů zaevidovaných v předchozích letech. Nejedná se o okamžité vyřešení všech nových věcí, ale o promítnutí výsledků dlouhodobějších vyšetřování, která byla procesně ukončena až v tomto sledovaném období.

3. Stabilizace vyšetřovacích výsledků

U let 2023 (oranžová barva) a 2024 (zelená barva) je patrný velmi vyrovnaný průběh. Mezi srpnem a říjnem 2023 došlo k mírnému zpomalení nárůstu objasněných věcí, což může souviset s procesní náročností (např. čekání na znalecké posudky z oboru zdravotnictví nebo balistiky). Nicméně ke konci roku 2024 vidíme strmý nárůst, který naznačuje úspěšné uzavření velkého množství spisů před koncem kalendářního období.

Graf č. 3: Procentuální objasněnost útoků proti příslušníkům Policie ČR TSK 142 v letech 2022-2024

Zdroj: Vlastní zpracování na základě statistických dat Policie ČR

Tento graf zobrazuje procentuální míru objasněnosti útoků na policisty a je klíčovým indikátorem efektivity práce Policie ČR. Na rozdíl od předchozích

kumulativních grafů tento ukazuje poměr mezi registrovanými a objasněnými případy v daném čase.

Vizuální zobrazení procentuální objasněnosti odhaluje důležité procesní aspekty vyšetřování této specifické trestné činnosti. Graf potvrzuje, že napadení úřední osoby patří dlouhodobě k nejlépe objasňovaným deliktům v rámci celkové kriminality.

1. Fenomén hodnot nad 100 % v roce 2022

Rok 2022 (modrá barva) vykazuje v prvních měsících hodnoty přesahující 100 %. Jak již bylo vysvětleno v předchozích částech práce, tento statistický jev není chybou, ale důsledkem dodatečného objasnění skutků. V praxi to znamená, že v daném měsíci (např. v únoru 2022, kdy objasněnost dosáhla cca 107 %) byly procesně uzavřeny případy registrované v závěru roku 2021. Po celý rok 2022 se úspěšnost držela na velmi vysoké úrovni, což svědčí o stabilním tempu práce OČTŘ na těchto prioritních deliktech.

2. Stabilizace a mírný pokles v letech 2023 a 2024

U let 2023 (oranžová barva) a 2024 (zelená barva) pozorujeme ustálení objasněnosti v rozmezí 70 % až 95 %.

- Leden 2024: Vykazuje nejnižší počáteční hodnotu (70 %), což je důsledkem administrativního náběhu nového statistického období, kdy čerstvě registrované případy z počátku ledna obvykle vyžadují delší procesní čas k objasnění, než je jeden kalendářní měsíc.

- Vývoj v průběhu roku: Graf ukazuje, že s postupujícím časem se míra objasněnosti u všech sledovaných let stabilizuje a vykazuje mírně rostoucí tendenci směrem k závěru roku. V prosinci 2024 se tato hodnota přiblížila hranici 93 %, což potvrzuje vysokou celkovou úspěšnost vyšetřování útoků na příslušníky Policie ČR.

3. Interpretace meziročních rozdílů

Mírné rozdíly v procentuální úspěšnosti mezi jednotlivými roky nelze prisuzovat náhlým změnám v procesní náročnosti či kvalitě důkazů, neboť v tak krátkém časovém horizontu (2022–2024) jsou tyto podmínky stabilní. Kolísání hodnot je spíše odrazem přirozené dynamiky vyšetřovacího procesu. Vyšší nápad trestné činnosti v roce 2024,

identifikovaný v předchozích grafech, klade vyšší nároky na plynulost vyřizování agendy, avšak výsledná prosincová hodnota objasňenosti (93 %) svědčí o tom, že vyšetřovací orgány si i přes zvýšený počet incidentů zachovávají vysokou míru efektivity.

ZÁVĚR

Předložená bakalářská práce se věnovala problematice násilí proti policistům v České republice, přičemž cílem bylo analyzovat příčiny, trendy a navrhnout preventivní opatření pro zvýšení bezpečnosti úředních osob. Lze konstatovat, že stanovené cíle byly naplněny prostřednictvím kombinace teoretické analýzy legislativy a empirického šetření v praktické části.

Klíčovým zjištěním statistické analýzy let 2022–2024 je kontinuální nárůst registrovaných útoků v proti příslušníkům Policie ČR. Zatímco v roce 2022 bylo evidováno 285 incidentů, v roce 2024 tento počet vzrostl na 330, což představuje nárůst o téměř 16 %. Tato data indikují klesající respekt k orgánům veřejné moci, což v expertním rozhovoru potvrdil i kpt. Ing. Radek Nikl. Statistika vykazuje stabilní nápad této trestné činnosti v průběhu celého roku, přičemž útoky jsou často páčány pod vlivem návykových látek.

Empirické šetření formou strukturovaného rozhovoru přineslo hlubší vhled do typologie pachatelů. Jako nejrizikovější se jeví prvosledové hlídky zasahující u domácího násilí či incidentů spojených s alkoholem a drogami. Respondent definoval typický profil pachatele jako osobu kriminálně recidivní se sníženým sociálním statusem a vysokou mírou frustrace vůči státu. Zásadním zjištěním je identifikace „důkazní nouze“ v soukromých prostorách, kde právo osob blízkých odmítnout výpověď často brání úspěšnému odsouzení.

Analyzovaná kazuistika z června 2023 názorně ilustrovala dynamiku útoku při běžné kontrole totožnosti, která eskalovala až k odcizení služební zbraně. Tento případ potvrdil nezbytnost technického vybavení, neboť rozpor mezi lživou výpovědí agresora a realitou byl vyřešen právě díky objektivním záznamům z kamerových systémů. Kazuistika zároveň poukázala na nutnost neustálého taktického drilu, aby se předešlo kritickým pochybením v zajištění výstroje.

Na základě syntézy všech poznatků práce jsou navrhována následující preventivní opatření:

- **Legislativní a judikatorní oblast:** Přísnější aplikace trestů ze strany soudů pro posílení generální prevence, aby útok na policistu nebyl řešen mírnou podmínkou.

- **Technické vybavení:** Plošné zavedení a aktivní využívání osobních kamer (body cams), které eliminují situace „tvrzení proti tvrzení“.
- **Výcvik a příprava:** Intenzivnější trénink deeskalačních technik a psychologické odolnosti, neboť současná časová dotace výcviku je v rozhovoru hodnocena jako neadekvátní realitě v terénu.

Závěrem lze konstatovat, že stanovený cíl bakalářské práce byl v plném rozsahu naplněn. Prostřednictvím analýzy odborné literatury, statistických dat Policie ČR a expertního rozhovoru se podařilo komplexně zmapovat současný stav násilí proti policistům, identifikovat hlavní kriminogenní faktory a formulovat konkrétní doporučení pro praxi. Práce tak poskytuje ucelený pohled na problematiku, která i přes vysokou míru objasňenosti (přes 90 %) vyžaduje neustálou pozornost v oblasti legislativy i profesní přípravy policistů.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. BOHMAN, L. *Organizace a řízení policie v České republice*. Praha: Portál, 2020. 256 s. ISBN 978-80-262-1450-6.
2. ČÍRTKOVÁ, L. *Viktimologie pro psychology*. Praha: Grada, 2014. 160 s. ISBN 978-80-247-5374-4.
3. GRIVNA, T., ZOUBKOVÁ, J. a kol. *Kriminologie*. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 580 s. ISBN 978-80-7478-615-0.
4. HARTL, P. *Psychologie násilí a agrese: Příčiny, prevence a důsledky pro oběti i pachatele*. Praha: Portál, 2018. 216 s. ISBN 978-80-271-0275-0.
5. JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné: Zvláštní část*. 7. vyd. Praha: Leges, 2021. 944 s. ISBN 978-80-7502-066-0.
6. KOPTÍK, J. *Bezpečnostní management a veřejná správa*. Praha: Wolters Kluwer, 2022. 312 s. ISBN 978-80-7676-321-0.
7. KUČHTA, J., FRYŠTÁK, M., PROVAZNÍK, J. a ČEP, D. *Postavení úřední osoby v trestním právu*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 224 s. ISBN 978-80-7552-622-9.
8. KUČHTA, J. a VÁLKOVÁ, H. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012. 584 s. ISBN 978-80-7400-429-2.
9. MILLER, Laurence. *Wellness and Response Strategies for Law Enforcement*. Springfield: Charles C Thomas, 2015. 306 s.
10. MÜLLER, S. *Psychologie v policejní praxi*. Praha: Grada, 2005. 200 s. ISBN 80-247-1582-4.
11. PROCHÁZKA, J. *Násilí a jeho společenské důsledky: Jak násilí ovlivňuje bezpečnostní složky*. Praha: Grada, 2019. 192 s. ISBN 978-80-247-3023-7.
12. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012. 3296 s. ISBN 978-80-7400-428-5.
13. ŠTERN, M. *Psychologické důsledky násilí na policisty: Reakce a zvládání stresu*. Praha: Leges, 2017. 144 s. ISBN 978-80-7502-230-1.
14. TOMÁŠEK, J. *Úvod do kriminologie: Teorie a metodologie*. Praha: Grada, 2010. 216 s. ISBN 978-80-247-2982-4.
15. VÁLKOVÁ, H., KUČHTA, J. a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. 612 s. ISBN 978-80-7400-756-9.

Elektronické zdroje

1. ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Stanovisko ze dne 11. března 2014, sp. zn. Tpjn 304/2014. Dostupné z WWW: <https://sbirka.nsoud.cz/sbirka/7086/> [cit. 2026-01-20].
2. ČESKO. Policie ČR. Statistické přehledy kriminality za rok 2022. Dostupné z WWW. <https://policie.gov.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2022.aspx> [cit. 2026-01-20].
3. ČESKO. Policie ČR. Statistické přehledy kriminality za rok 2023. Dostupné z WWW. <https://policie.gov.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2023.aspx> [cit. 2026-01-20].
4. ČESKO. Policie ČR. Statistické přehledy kriminality za rok 2024. Dostupné z WWW. <https://policie.gov.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2024.aspx> [cit. 2026-01-20].

Ostatní zdroje

1. Citace: Rozhovor s kpt. Ing. Radkem Niklem, vrchním komisařem 3. oddělení obecné kriminality Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje [cit. 2026-03.10]
2. Policie ČR. Spisová dokumentace k případu násilí proti policistům – anonymizovaná kazuistika [cit. 2026-03-10].

SEZNAM ZKRATEK

TZ	Trestní zákoník
Policie ČR	Policie České republiky
OČTŘ	Orgány činné v trestním řízení
OPL	Omamné a psychotropní látky
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování
OOP ČR	Obvodní oddělení Policie České republiky
5.OOK SKPV	5. oddělení obecní kriminality SKPV
TSK 142	Takticko-statistická klasifikace – kód 142 označuje násilí proti příslušníkům Policie ČR

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Počet registrovaných případů násilí proti úřední osobě v ČR v letech 2022-2024.

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Počet útoků na úřední osobu v letech 2022-2024.

Graf č. 2: Objasněnost útoků na úřední osobu v letech 2022-2024.

Graf č. 3: Procentuální objasněnost útoků na úřední osobu v letech 2022-2024.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha I.: Informovaný souhlas respondenta s účastí na výzkumu

Příloha I.

Informovaný souhlas respondenta s účastí na výzkumu

Já, níže podepsaný kpt. Ing. Radek Nikl, souhlasím s účastí na řízeném rozhovoru v rámci bakalářské práce s názvem „Násilí proti policistům v ČR: příčiny, trendy a preventivní opatření“ autora Pavla Mencnera. Souhlasím se zpracováním poskytnutých informací, nahráváním rozhovoru a výslovně souhlasím s uvedením svého jména, titulu a služebního zařazení v textu této práce.

V Ostravě dne 10.3.2026 Podpis respondenta

